

"LKB KRONIKA" NR. 19

Venclovos sūnus prašo leidimo emigruoti

"Komunistinė ideologija... klaidinga. Jos absoliutus viešpatavimas atnešė mūsų šaliai daug nelaimių"

11

Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komitetai

Šis laiškas neturėtų jums būti didelė staigmena. Esu rašytojas, vertėjas, literatūros tyrinėtojas. Visose šiose srityse nemaža triūsia. Manau, kad neblogai tarčiau savo tėvynei ir tautai ir atidėčiau duoną, kurią per savo amžių suvalgiau. Vis dėl to esu padaręs žymiai mažiau, negu pajėgiau, tai ne mano kaltė.

Mano tėvas Antanas Venclova buvo ištikimas komunistas. Aš jį gerbiau ir tebegebiu kaip žmogų. Be ko kito, ištikimybės savo principams mokiausi iš jo. Bet dar jaunystėje, stebėdamas gyvenimą ir jame dalyvaudamas, susidariau kitokią, negu tėvas, pažiūrą sistemą, kurią vėlesnis patyrimas tik sutvirtino. Nei tėvui, nei kam kitam tai nebuvo paslaptis.

Komunistinė ideologija man tolimia ir, mano manymu, didelė dalimi klaidinga. Jos absoliutus viešpatavimas atnešė mūsų šaliai daug nelaimių. Informaciniai barjerai ir represijos, taikos komos kitaip manantiems, stumia visuomenę į stagnaciją, o

šalį į atsilikimą. Tai pražūtina ne tik kultūrai. Ilgainiui tai gali pasidaryti pavojinga ir valstybei, kurią tokiais metodais bandoma stiprinti. Nieko čia pakeisti aš negaliu. Negalėčiau ir tada, jei turėčiau tiek valdžios, kiek turite jūs. Bet vis dėl to galiu ir net privalau — atvirai pasakyti apie tai savo nuomone. Tai jau šis tas.

Šias pažiūras susidariau seniai ir savarankiškai. Daug metų nesu parašęs ir pasakęs nė vieno žodžio, kuris joms prieštarautų. Žiūriu į komunistinę ideologiją rimtai ir dėl to nesutinku mechanškai ar veidmainiškai kartoti jos formulius. Jų nekartodamas tegaliu užsitraukti diskriminaciją, kurios gyvenime esu nemažai patyręs.

Mūsų šalyje man užkirsta platus ir viešos literatūrinės, mokslinės, kultūrinės veiklos galimybės. Kiekvienas humanitaras ir ne tik humanitaras Tarybų Sąjungoje turi nuolat įrodinėti savo ištikimybę viešpatuojančiai ideologijai, kad galėtų dirbti. Tai lengva prisitaikyti ir karjeristams. Tai nesunku nuosirdžiai įsitikinusiems marksizmo teisingumui žmonėms (nors kai ku-

riems jų tai, gal būt, atrodo įkyri ir žeminanti procedūra). Man tai neįmanoma.

Deja, nemoku rašyti "į stalbandomą stiprinti. Nieko čia pakeisti aš negaliu. Negalėčiau ir tada, jei turėčiau tiek valdžios, kiek turite jūs. Bet vis dėl to galiu ir net privalau — atvirai pasakyti apie tai savo nuomone. Tai jau šis tas.

Visa tai, kas čia parašyta, liečia ir mano žmoną, kuri taip pat yra kultūrininkė (teatro režisierė).

Prašau leisti man, remiantis Visuotinė žmogaus teisių deklaracija ir veikiančiais įstatymais, išvykti su šeima gyventi į užsienį. Mano draugo Jono Jurašo ir kitų draugų pavyzdys rodo, kad tai nėra neįmanoma. Kadangi mano žmona yra žydė, galėtume vykti ir į Izraelį. Šis sprendimas galutinis. Taip pat prašau nediskriminuoti — tu mano šeimos narių, kurie laiko kitokių negu aš pažiūrų ir pasilieka Lietuvoje.

1975.V.11

T. Venclova

Darkeimis žiemą, Mažojoje Lietuvoje, kur kadaise gyveno Danelaitis

Kovalevas nuteistas 7 metams

Vilnius. — Sergejus Kovalevas buvo nubaustas aukščiausia bausme, kokios ir reikalavo prokuroras — septyneriems metams sunkių darbų stovykla ir trejiems metams po to ištėmimu į Sibirą. Apie jo nuteisimą paskelbė ir Tass, pridėdamas: "Teismo salėje ir visoje šalyje nuteisimui vienbalsiai buvo pritarta". Jam buvo pritaikyta bausmė pagal 70 str. "už antisovietinę propagandą ir šmeižimą dabartinės santvarkos".

Sacharovas išbuvo Vilniuje visą teismo laiką, budėjo gatvėje. Į salę nebuvo įleistas. Jis kreipėsi į Vakarus dar kartą, prašydamas visokiais būdais veikti, kad Kovalevas būtų amnestuotas. Bylos susidomėjimas buvo didelis, apie teismo eigą ir sprendimą rašė visa laisvoji spauda.

Meksika susitaikė su žydais

Meksikos Miestas. — Amerikos ir Kanados 12-ko žydų organizacijų atstovai buvo susitikę su Meksikos prezidentu Luis Echeverria ir išgavo jo atšaukimą, prezidentas paneigė, kad sionizmas yra tas pats, kas rasizmas. Kai tas klausimas buvo balsuojamas Jungtinės Tautos, Meksika už jį balsavo. Po to žydai paskelbė turistinį boikotą visoms toms šalims, ir Meksika kaip tik nukentėjo nemažai. Apie 30,000 turistų atšaukė užsakytas rezervacijas, kelios konvencijos buvo perkeltos į kitas šalis. Prezidento atsakymu jai buvo patenkinti ir turistinį boikotą pažadėjo baigti.

Nairobi. — Tanzanijos žinių agentūra praneša apie didelį sproginimą Saudi Arabijoje, netoli Mekos miesto. Sprogo gazolino sandėlis, žuvo daug pilgrimų, sudegė jų palapinės.

Olandų teroristai kapituliavo

Amsterdamas. — Olandijos indoneziečiai - molukai, laikę traukinį su 25 ar daugiau įkaitų 13 dienų, kapituliavo, pasidavė. Teroristai patys buvo tiek išvargę, kad tris jų teko išnešti, nepajėgę paeiti. Apie įkaitų sveikatos stovį dar nepranešta. Kariuomenės specialus dalinys išmontavo traukinį rastus užminavimus.

Kita grupė teroristų konsulatą Amsterdame telbė laike ir vakar.

Picasso palikimas - 1.1 bil. dol.

Paryžius. — Pablo Picasso po mirties paliktas turtas įvertintas 1.1 bil. dolerių. Kai jis 1973 mirė, buvo manoma, kad turtas vertas tik 40 mil. dol.

Biznis svarbiau už principus

Washingtonas. — Iždo sekretorius William Simon yra kitos nuomonės, negu dauguma Kongreso arba Amerikos organizuotoji darbininkija apie Sovietų Sąjungą ir su ja prekybą. "Wall Street Journal" rašo, kad Simon, kalbėdamas Senato Komerciniam komitete, minėjęs reikalą panaikinti bet kokius varžtus prekyboje su sovietais, nes tai esąs didelis nuostolis, daugelio milijonų, prekybai ir Amerikos bizniui.

Juneau. — Alaska davė leidimą biologams iš helikopterų šaudyti vilkus, kurių esama 10,000, tiek pat, kiek jų buvo ir prieš 50 metų. Vilkai labai plaukia briedžius. Vilko gyno organizacija dėl to jau pradėjo protestuoti.

IR DARBININKAI UŽDAROMI Į PSICHIATRINES LIGONINES

Jelenos Sacharovos pareiškimas laikraštininkams

Milanas. — Jelenas Sacharova, prieš išvykdamą į Oslo atsiimti vyrui skirtą Nobelio premiją, buvo susitikusi su italų laikraštininkais ir drąsiai papasakojo apie padėtį savo nelaimingoje Rusijoje, kuri skelbiasi esanti laisviausia pasaulio šalimi, o te-

bėra tūkstančiai kalinių už savo ištikimumus, arba, kaip ji sako, "sąžinės belaisvių".

Dvidešimtajam komunistų partijos kongrese Chruščiovas viešai pasmerkė Staliną ir jo vykdytą terorą, kai kurie politiniai kaliniai buvo rehabilituoti arba išlaisvinti, bet tuo pačiu metu kiti žmonės buvo gaudomi į priverčiamųjų darbų stovyklas. Tokia padėtis tebėra ir šandien. Jokiame komunistų valdomame krašte, pažymėjo Sacharova, iki šiol dar nebuvo įgyvendintas humaniškas, žmogiško veido, komunistinis režimas: nei Kinijoje, nei Kuboje, nei jokiame kitame Rytų ar Vakarų pasaulio krašte.

Australijoje darbiečiai pralaimėjo

Canberra. — Australijos rinkimuose darbiečiai katastrofiškai pralaimėjo, kaip niekad šio krašto istorijoje. Liberalų koalicija į parlamentą pravedė 83 atstovus, kai darbiečiai, buvę ankstesnį valdžioje, tik 34. Dar nebaigti skaičiuoti balsai dešimty apygardų. Darbo partijos vadas, buvęs premjeras Gough Whitlam savo apygardoj vos nepralaimėjo. Darbiečių pralaimėjimas rišamas su bloga ekonomine politika, infliacija.

Naujoji Malcolm Fraser vyriausybė bus palankesnė Amerikai nei buvusioji, aiškina komentatoriai. Pabaltiečiai dabar galės irgi laukti, ar liberalų - nacionalistų vyriausybė ištesės savo pažadą persvarstys ir atšauks Pabaltijo valstybių aneksijos pripažinimą.

Sydnejus, Australija. — Prie Sydnejaus plažos pasirodė apie 500 ryklių, ir besimaudantieji žmonės išbėgiojo. Penkios maudymosi vietos turėjo būti uždarytos, miestiečiai neturi kur maudytis, kai temperatūra siekia 103 F laipsniai.

NATO priėmė Amerikos planą

Bruselis. — NATO susitarė, priėmė Amerikos planą derybose su sovietais pasiūlyti formulę; amerikiečiai iš Vakarų Vokietijos atitraukia 1,000 atominių užtaisų, o sovietai iš centrinės Europos 1,700 tankų ir 68,000 karių.

Manila. — Savo bute rastas nužudytas Manilos vyskupas pagelbininkas Antiporda ir jo sekretorius kun. Costales. Policija sako, jog tai plėšikų darbas, nes dingio ir bažnyčiai surinktos aukos.

Londonas. — Britų valdžia ir streikuojantieji gydytojai rado kompromisą, streiką baigė, ligoninės vėl pradėjo priiminėti ligonius.

San Francisco. — Sara Moore teisme pakeitė savo ankstesnę teigimą ir nesigina, prisipažįsta, kad norėjo nušauti prezidentą Fordą. "Aš nebuvau nesveika rugsėjo 22", sako Moore. Tą dieną ji San Franciske šovė į Fordą.

Washingtonas. — Laikraštininkai Jack Andersonas ir Les Whitten "Washington Post" rašo, kad 1973 metais Atstovų rūmų Tarptautinių santykių komiteto kambary, kur vykstas apklausinėjimai, buvo užtikintas slapta mikrofonas. Reikalą išaiškinti buvo pavesta FBI, ir tas biuras surado, jog tai buvo darbas sovietų agentų.

New York. — "The Wall Street" rašo, kad Washingtonas slaptai painformavo Kremlį, jog jų įsimašymas į Angolos reikalus labai pakenks detentei, ir tegul jie, sovietai, mažiau tikisi ekonominių nuolaidų.

Jelena Sacharova

Vliko valdyba pasiskirstė pareigomis

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto naujai išrinktoji valdyba gruodžio 8 taip pasiskirstė pareigomis ir darbo sritimis: dr. Kęstutis Valiūnas — pirmininkas, valdybos darbų koordinavimas, užsienio atstovavimas ir Pasaulinė Baltų Santalka; dr. Bronius Nemickas — vicepirmininkas politiniams ir teisiniams reikalams; Jurgis Valaitis — vicepirmininkas visuomeniniams reikalams; Bronius Bieliukas — narys informacijos reikalams ir sekretorius; Algis Vedeckas — narys finansiniams reikalams; Antanas Sabalis — narys jaunimo reikalams; Juozas Audėnas — reikalų vedėjas. (E.)

KALENDORIUS

Gruodžio 15: šv. Celinus, šv. Kristina; Kovotas, Vingilė.
Gruodžio 16: šv. Euzebijus, šv. Adelė, Vigaudas, Alvinė.
Saulė teka 7:10, leidžias 4:21.

ORAS

Daugiausia apsiniauks, galimas smulkus sniegas, daug šalčiau, apie 30 laipsnių.

Washingtonas New Yorko pavyzdžiu?

Washingtonas. — Šalies sostinė Washingtonas yra pirmas miestas po New Yorko, kuris bankrutuoja, sako sen. Eagleton (dem., Mo.). Senatorius gavo Senato pritarimą atitinkamai komisijai praveisti tyrinėjimus ir patikrinti sostinės finansines knygas, kuriose yra tiesiog chaosas. Washingtonas šandien yra tokio pat padėty, kokiojo New Yorkas buvo prieš 8 ar 10 metų. Kongresas sostinei jau paskolino 50 mil. dolerių.

Ispanija gali įsijungti į Bendrąją rinką

New York. — Liuksemburgo ministras pirmininkas Gaston Thorn sako, kad po Franco mirties Ispanijai nėra kliūčių įsijungti į Europos Bendrąją rinką. "Jei kuo galėsiu padėti, padėsiu", sako Thorn, kuris rotacine tvarka nuo Naujųjų Metų pirmininkaus Bendrajai Rinkai.

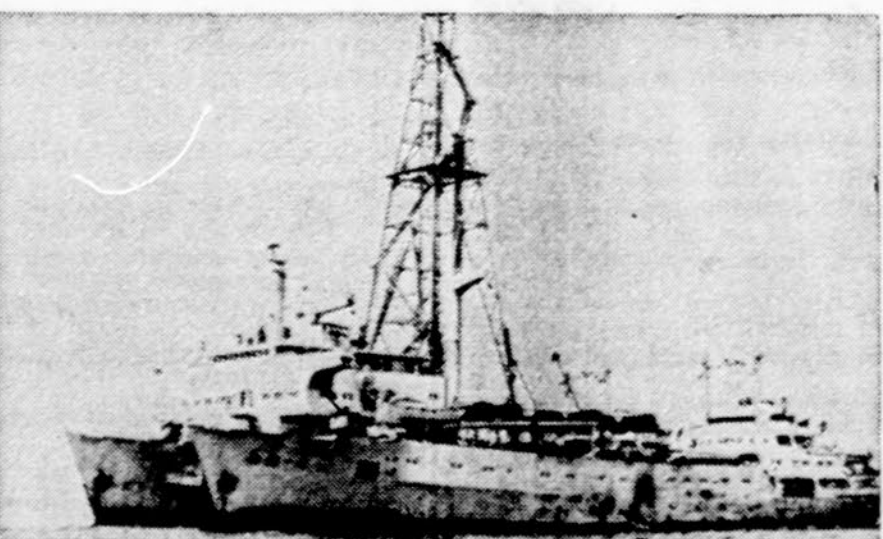
Madridas. — Naujoji karaliaus Juan Carlos vyriausybė iš kalejimo paleido prieš savaitę suimtą komunistą, pagrindžio darbininkų organizacijos vadą Marcelino Camacho. Kabinetui vadovauja tas pats premjeras Navarro, bet vyriausybės sudėty Franco ministrų liko tik du, kiti pakeisti liberališkesniais, tarp jų ir vidaus reikalų min. Manuel Fraga, kurio įsakymu paleistas Camacho.

Jeigu Peronienė atsistatydintų

Buenos Aires. — Jeigu prezidentė Isabel Peronienė atsistatydintų ar būtų nuverstas, įsigalėtų dešinieji ir kraštutiniai kairiesiems numatomos sunkios dienos. Kurie nesusėję pabėgti į užsienį, gelbėtusi svetimųjų valstybių ambasados, panašiai kaip yra buvę Čilėje. Ambasados dėl to jaudinasi ir ruošiasi tokiems nemalonumams.

Beirute žudynės

Beirutas. — Muzulmonai laiko apsupe krikščionių miliciją Holiday Inn ir kituose viešbučiuose ir reikalauja pasiduoti, kitaip viską sudegins. Seštadienį Beirute, Tripoli ir Zahle kurorte buvo užmuštu mažiausiai 100. Bekka Valley per dvi dienas muzulmonai išžudė 115 krikščionių. Vyriausybė neįstengia sulaukyti naminių karo.

Kinijoje ir Kinų jūroje aptikti didžiuliai požeminiai naftos šaltiniai. Kinai pastatė pirmąją naftos gręžimo jūroje stotį, kurios reikalams naudojami du sujungti laivai. Dėl Kinijos didelių naftos rezervų labiausiai nelaimingi sovietai

JAUNIMO KONGRESAS IŠAUGINA NAUJUS VADOVUS

Žvilgsnis į II PLJK spaudos informaciją

J. SLAJUS

III PL Jaunimo kongreso pabaigai ir jvairiems darbu atėjimui prie užbaigimo, noriu pažvelgti į spaudos informaciją apie jaunimo kongresą ir pateikti kai kurių duomenų bei palyginimų iš praėjusio jaunimo kongreso (II PLJK).

Jaunimo kongresas savo globaline apimtimi, lyginant su kitais renginiais, bus bene vienintelis įvykis šioje, apie kurio ruošą bei darbų įvykdymą mūsų spauda daugiausia išsijęja dažu. Būna ir daugiausia parengimų, paliečiančių visus laisvuosius kraštus, kaip tai Pasaulio Lietuvių B-nės seimas į kurį suvažiuoja beveik iš visų kraštų išrinkti atstovai, paskutinią Tautinių šokių šventę buvo garsinama pasauline. Lietuvių sielai pasididžiavimą sukėlė reginys, kai jubiliejinės skautų stovyklose iš laisvųjų kraštų suskurdė skautiškasis jaunimas žygiuoja tikstantinėje kolonoje į priekį.

Tai vis plačios apimties lietuviškos veiklos pasireiškimai, bet, nesigilinant į bet kuria organizacinę veiklą, noriu pastebėti, kad vargiai iš paminėtų ar nepaminėtų didžiųjų renginių būtu viršijęs p.v. II PLJK kongreso spaudos rašinių gausa. Tą patvirtina apie II PLJK beveik visų lietuviškų laikraščių bei žurnalų išskyrų rinkinys, kuriame straipsniai, pranešimai ir nuotraukos, yra tvarkingai sukurta ant atskirų lapų. Ir beveik neįtikėtina, kad viso to rinkinio turis yra 10 storų "tomų!" Viso rinkinio medžiaga susumuota atskirais laikraščių pavadinimais, datomis bei autoriais, pažymint kas ir kuriame laikraštyje rašė. Tą kruopščiai surinkimo darbą iki savo mirties vykdė a. a. Juozas Sakadolskis, o užbaigė našlė Izabelė Sakadolskienė. Tame dešimties tomų rinkinyje yra sukurta 630 atskirų straipsnių, 1380 trumpų žinučių bei skelbimų ir daugiau kaip 400 nuotraukų. Visa tai buvo atspausdinta 26-se laikraščiuose ir žurnaluose 1971-1972 m., per pusantur metų laiką.

Spaudoje yra 106 pavardėmis pasirašę autoriai. Dalis spaudos darbuotojų buvo sutelkti II PLJK informacijos komisijos pastangomis, kad rašytų spaudon apie jaunimą ir kongreso ruošos darbus, bet didesnė dalis rašė individualiai, sava iniciatyva. Rašiniuose buvo ir kritikos, patarimų kaip JK vadovams reikėtų tuos darbus dirbti, ko nedaryti ir t.t.

Spaudoje buvo ir linksmesnių dialogų. Viena II PLJK darbo posėdyje, Clevelande, kažkas išsireiškė, kad bus sunku spaudoje pristatyti žmones su barzdomis, tai dr. J. Kazickas pasakė, kad visuomenė neturėtų barzdoti žmonių bijoti, nes žmogaus širdis svarbiau negu jo barzda. Po kurio laiko "Draugas" atspausdino Jono Šoliūno straipsnį su antrašte "Svarbu ne barzda, bet širdis". Vėliau B. Svalia (slapyvardis) "Keletyje" rašė: "Barzda bus — pinigų nebus", rašinyje aiškindamas, kad "aš ir dar vienas kitas savo auką duosime tik tada, kai Jaunimo kongreso pirmininkas nusiskus savo perkūnų barzdą..." Tačiau žmonės nekrepė į tai dėmesio, pinigų kongresui buvo sutelkta daugiau negu išleista, ir pirmininko barzda išliko sveikutėlė.

Bet tai sudarė tik nedidelį procentą. Redaktoriai, vyresnieji ir jaunesnieji skatino, rašė už kongreso ir jaunimo darbų pasisekimą. Šviesus įnašas į II PLJK buvo "Varpo" žurnalo red. Antano Kučio. Jis paruošė ir išleido specialią kongresui skirtą "Varpo" numerį su visų JK vadovų ir kitų straipsniais. Tai geras konspektas visų kongreso darbų ruošai atvaizduoti.

Antrąjį PLJK-sui buvo sudaryta informacijos komisija, kuri rūpinosi spaudos ir radio informacija bei spaudos talkininkų organizavimu. Nors visuose kraštuose spaudon rašiusių jaunuolių buvo apie 40, bet tik keletas iš jų aktyviai ir su daugiausia rašinių tepasireiškė. Ir tu pačių daugiau buvo ne iš JAV-bių, o iš Kanados ir Australijos: G. Juozapavičiūtė, R. Sakalaitė, J. Reizgytė, R. Kubiliūtė. JAV aktyviai pasireiškė Jorūnė Jonikaitė. Pagrindinę spaudos ir radio informaciją atliko senieji spaudos darbuotojai. Išimtinai tik vyresnio amžiaus spaudos darbuotojai rašė apie I PLJK, bet apie jį nėra surinktu žinių.

II PLJK informacija

Žemiau išvardintuose buvo atspausdinta:

Laikraščio pavadinimas	Straipsniai	Pranešimai
Draugas	172	568
Dirva	63	61
Naujienos	60	140
Tėvishės Ziburiai, Kanada	53	94
Darbininkas	50	96
Mūsų Pastogė, Australija	33	54
Nepriklaus. Lietuva, Kanada	23	14
Mūsų Lietuva, Brazilija	21	62
Keleivis	17	21
Žurn. Varpas Nr. 11 — 1972 m.	16	—
Pasaulio Lietuvis	15	86
Laisvoji Lietuva	14	21
Europos Lietuvis, Anglija	12	31

Visi kiti 13 žurnalų ir laikraščių atspausdino po mažiau.

Po didesnį skaičių straipsnių parašė: Stasys Barzdukas (19 straipsnių), Vladas Būtenas (7), R. Čerkeliūnienė (10), kun. Pranas Gaida (7), Pranas Garša (7), Jurgis Janušaitis (18), Jorūnė Jonikaitė (7), Gabija Juozapavičiūtė (7), Bronius Kviklys (13), Antanas Laukaitis (9), Bronius Nainys (9), kun. Juozas Pranskis (10), Jorūnė Reizgytė (8), Rasa Sakalaitė (7), Antanas Saulaitis (12), Vladas Selenis (6), Juozas Šlajus (24), Jonas Šoliūnas (9).

88 čia neišvardinti autoriai parašė nuo 1 iki 5 straipsnių. Jaunuoliai rašė apie II PLJK: Liuda Apynytė, Australija, Ramutė Birgelytė, Kanada, Algis Dainius, Dr. Audra-Deveikytė, Argentina, Mykolas Drunga, Al-

zilija, Omilė Vaitkutė, Neliša Zavickaitė, Argentina.

Iš JAV-bių spaudoj rašė 20 jaunuolių, iš Kanados 7, iš Australijos 4, iš Brazilijos 3 ir po vieną straipsnį iš Anglijos, Argentinos, Vokietijos ir Venecuelos. Žinios galėjo pasitaikyti praleidimų. Į sąrašus neįtraukta pasirašiusių slapyvardžiais ar inicialais. Apie II PLJK pakankamai buvo informacijos per lietuviškus radijus, ypač per Margutį vad. P. Petručio, Chicagoje. Lietuvių Televizija.

III PLJK informacija

Apie trečiąjį kongresą informacijos visoje spaudoje ir radijuje yra pakankamai, jos suinteresuotam skaitytojų pilnai pakanka žinių apie ruošą, išsiję į P. Ameriką ir visą kitą eigą. Ir tai jau daugiausia atlieka savarankiškai pats jaunimas, sugebęs ne tik gerai vežti visą kongreso ruošos vežimą, bet taip pat tvarkyti spaudos ir radio informaciją. Žinoma, tai dar nereikia, kad vyresnieji spaudos darbuotojai neturėtų remti, traukiantis spragas užpildyti, ypač finansinę kongreso talpą. Tik ne su tokia "parama", kaip vienam laikraštyje sakoma, "abejotinai vertės Jaunimo kongresas arba "paskutinimas" JK-sui aukoti: "Mūsų jaunimo moralė yra labai kritusi: merginos vaiklojosi gatvėmis pusnugėmis, studentija girtuokliauja, labai silpnai jie reikiąsi visuomeninėje veikloje..." ir t. t. Juk panašų receptą galima taikyti ir ne jaunimui. Ir mes patys ne visi pozityviai reikiąms lietuviškoje veikloje. Negalima reikalaujti, kad visas jaunimas būtų tobulas už vyresniuosius. Tačiau jaunimas savo vieningumą pralenkia vyresniąją kartą. Jie organizacinėje veikloje nesipėsa, vieni kitų spaudoje neškaldo, savo organizacijų neškaldo. Yra nemažai jaunimo ir jų vadovų, norinčių ir sugebančių dirbti organizacinėje veikloje bei kovoję dėl Lietuvos laisvės.

I PLJK-uo iniciatorius jo vykdytoja PLB valdyba. Ir II PLJK organizatorius buvo PLB valdyba, bet šiam kongresui jau buvo sudarytas darbo komitetas iš jaunių, kuris gerai atliko organizavimo darbą, išsiskyr finansų telkimą bei globą. Antro kongreso eigą (1972 m.) buvo įsteigta PLJS-ga (pirm. A. Saulaitis), kuri yra trečiojo kongreso ruošėja, taip pat globojant PLB valdybai su išpareigojimu sutelkti lėšas.

III PLJK įvyks Pietų Amerikoje, prasidės gruodžio 20 d. Ten veikia tam kongresui sudarytas darbo komitetas, kuris intensyviai rūpinasi kongreso organizavimo darbais, svečių priėmimu ir programos įvykdymu. Jungiamieji ryšiai, įvairi pagalba bei informacija vykdoma JAV-se. Čia yra suorganizuota kongreso informacijos taryba (Kita) Washingtone, įsteigta 1974 m. pabaigoje, kurią finansuoja PLB valdyba. Informacijai pavyzdinai vadovauja Romas Sakadolskis, buv. II PLJK p-kas. Ten jam talkina Jolanta Raslaviciūtė, Marytė Dambriūnaitė, Gražina Česnaite, Kestutis Čičiūnas, Jolana Vaičiulaitė, Gediminas Mažeika ir Linas Kojelis. KITOS štabas subūrė iš JAV ir kitų kraštų daugiau kaip 20 jaunų korespondentų su žurnalistiniais polinkiais ir paskirtie lietuviškiems laikraščiams.

Šiandien dar neturime tikslios statistikos apie trečiojo kongreso temomis rašančius, tačiau džiugu pastebėti, kad jie jau pralėkia vyresniuosius spaudos darbuotojus su rašiniais apie III PLJK. Straipsnius apie kongresą rašo Algis Avizienius, Viktoras Barzdūnas, Algis Čepas, Rimantas Genčius, Vytautas Juška, Aldona Juskaitė, Gabija Juozapavičiūtė, Zilinė Juraitytė, Romas Kasparsas, Petras B. Kisieliūnas, Almis Kuolas, Rasa Lukoševičiūtė, Viktoras Nakas, Nora Spurgytė, Ugnė Stasaitė, kun. A. Saulaitis, Rasa Šoliūnaitė, Petras Pilka, Albinas Pocius, Emilija Pakšaitė, Reda Veitaitė, Petras Verselis ir kt. Didžioji dauguma čia išvardintų JK spaudos bendradarbių

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

BIRUTIEČIŲ EILESE

Čia tik, rodos, išsiskirkom naują valdybą, štai ir vėl metai prabėgo ir vėl rinksimės naujas jėgas tėti kilmę artimo mėsės ir lietuviškos darbą. Jubiliejinį metų užbaigimo rudens balius taip pat jau praėityje.

Balius pavyko puikiai. Lapkričio 15 d. prisipildė Sv. Kazimiero parapijos salė. Kolonija nedidelė, tad balių publika beveik visada ta pati, ištikima kiekvienam reikalui. Jei ne blogos žinios iš Washingtono dėl Amerikos balso transliacijų, būtume turėję pilnutelę salę. Mūsų lietuviškas jaunimas turėjo atsisakyti balius malonumų ir visą naktį rašyti laiškus ir prašymus, kad tas nemaltas sumanymas netaptų realybe.

Darbių ir rūpestingą birutiečių pirm. E. Pažerienė vaizdžiai pasveikino svečius, pasidžiaugdamas gausiu atsilankymu ir prietarimu mūsų šalpos bei visų pamėniam darbu, pakviesdamą birutiečių Nėlę. Apeikienė pravedė balius koncertinę dalį. Aktorė N. Apeikienė pradžiai padėklamavo Bimos humoristinių eilėraščių "Atostogos". Tada solistas — Birutė Dabšienė ir Janina Čekanauskienė padainavo tris duetus: Žvaigždė mano — muz. Grodzki, Plaukia sau laivelis — muz. St. Šimkaus ir Barkarolė — iš Offenbacho "Hoffmano pasakų". Publikai labai prašant, bisui pridėjo A. Brazinsko Vakarų dainą. Joms akompanavo pianistė Raimonda Apeikytė. Po to N. Apeikienė padėklamavo S. Aliūno "Barai ir vakarai", padėjojo menininkams ir svečiams. Tuo trumpas balius koncertas buvo baigtas.

Nors programos dalyvės Los Angeles publikai labai gerai patiko, tačiau šį kartą turėjo malonią staigmeną išgirsti abi mūsų puikias solistes dainuojant ypač jaunimas mažiau negu 30 metų amžiaus. Dauguma yra iš JAV, bet yra jaunimo, rašančio iš Kanados, Australijos, Vokietijos, Brazilijos ir Argentinos. Straipsniai III PLJK temomis yra telkami archyve Washingtono, KITOS priežiūroje. Be to, KITA, padedama savo talkininkų (Petručio Petručio, Audriaus Regio ir V. Šumskio), kas dvi savaites, reikalaujant, kad dažniau paruošia magnetofoninius įrašus, kurie siunčiami lietuvių radio programų vedėjams JAV ir Kanadoje.

Palaikyti ryšius su visais kraštais ir jaunimo veiklai planuoti, Chicagoje veikia PLJS-gos Ryšių centras, kuriam vadovauja Min-daugas Plešys su aktyviu jaunuolių talka: Emilija Pakšaitė, Rūta Nainytė ir Pijum Stončiūm. Emilija Pakšaitė redaguoja "Kongresienas", kurių virš 500 egz. siunčia spaudai ir jos bendradarbiams, organizuotam jaunimui, LB pareigūnams. Šiame darbe jai talkina Gintautas Burakas ir Linas Regis. Pirmam numerį rašo: "Tikime, kad jaunimo bendravimas turi gyvybinę reikšmę nutautėjimo sustabdymui..."

Kaip matome, apie pirmąjį Jaunimo kongresą jaunimo rašinių beveik nebuvo. Apie antrąjį keletas jaunuolių parašė net po (Nukelta į 4 pusl.)

kartu. Jos žavėjo publiką ne tik nuostabiai gražiu balsu deriniu, bet ir savo išvaizda.

Pianistė R. Apeikytė ir akt. N. Apeikienė prisitaikė prie tinkamos to vakaro programos nuotaikos.

Pasotinus svečius puikiai ir gausia vakariene, buvo praves-tas jėjimo premijų traukimas, ir dvylika tapo apdovanoti šampa no bonkomis. Vėliau įvyko loterijos biličių traukimas. Dovanas davė dail. Andrasūnas, Slapelytė, R. Apeikytė, N. Apeikienė, Kučinskienė.

Solistės Birutė Dabšienė, Janina Čekanauskienė ir pianistė Raimonda Apeikytė atliko programą veltui, o Kaselionis paaukojo balius reikalingas duona. Padėkė visiems. N. A.

MIRĖ RIMAS GILYS

Lapkričio 22 d. ankstyvą rytą širdies smūgio pakirstas mirė Rimas Gilys, 44 m. amžiaus, Korėjos karo veteranas. Paliko žmoną, 13 metų dukrelę Jevutę ir brolių Vladą, taip pat Korėjos karo veteraną, Californijos Lietuvių Radio klubo valdybos pirmininką. Rimas, kaip ir jo brolis Vladas, buvo paslaugus, taikus ir švelnus būdo, mėgo muziką, meistriskai grojo akordeonu. Buvo įsigijęs pramonės bei verslo įmonių apsaugos aliumų priežiūros specialybę, kurioje beveik visą laiką ir dirbo. Paskutiniu laiku gyveno Senora mieste, prie San Francisco.

Lapkričio 25 dieną už Rimo sielą, pralatu Kūdingui vadovaujant, buvo atkalbėtas rožančius ir sekantią dieną po laidotuvių šv. Mišių palydėtas į švento Kryžiaus kapus, kur laidojimo apeigas atliko kun. Vytautas Palubinskis. Lietuvių radio, ramovėnų, šaulių, tautinės sąjungos atstovai bei velionio draugas Jonas Petronis pasakė atsisveikinimo ir užuotautos žodžius.

Pažymėtina, kad laidojimo apeigose tiek vakare, tiek ir ryte buvo beveik pilna bažnyčia žmonių. Retas atvejis, kad darbo dieną tiek daug dalyvautų laidotuviuose. Tai buvo Vlados gerbėjai už jo nuosirdų draugiškumą kiekvienam, už jo toleranciją organizacijoms, paslaugas visiems ir visada, nelaukiant už tai nei atlyginimo nei garbės.

Teguodžia Aukščiausias pasiilskus ir mirusiam tesuteikia šviesios amžinybės. Mt.

GERA DOVANA MARCIOMS ŽENTAMS IR AMERIKIEČIAMS

LITHUANIA IN CRISIS. Nationalism to Communism. 1939-1940. Autorius politikos mokslų prof. Leonas SABALIONAS. Išleido Indiana University Press, Bloomington & London, 294 pusl., kietais viršelais su apianku.

Si knyga yra labai vertinga dovana supažindinti angliškai skaitančius su mūsų tautos okupantu. Dovana, kuri tinka tiems įvairioms progoms ir nekad nepasenta. Šios knygos gauta tam tikras skaičius su didele nuolaida. Kaina \$5.00. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60623.

Prie kainos reikia pridėti 5 proc. mokesčiams.

KALEDŲ ŠVENČIŲ PROGA

Dvi tūklausios ir prasmingiausios dovanos visiems tiems, kurie laisviau skaito angliškai ir lietuviškai:

LITHUANIANS IN AMERICA — autorius Dr. Ant. Kučas, profesorius emeritus University of Scranton. Knyga 350 pusl., kietais viršelais su apianku. Si knyga gera Kaledė dovana supažindinti angliškai kalbančius su lietuvių pirmąja emigracija iki šių dienų, jų veiklą ir visokeriopą įnašą į šio krašto gerovės augimą.

Kaina \$6.00

Kaina \$20.00 už tomą

O su Lietuva susauginęs gyvas aidas iš netolimos praeities:

PASAKYTA — PARASYTA, Antano Smetonos kalbų rinkinys.

Kaina \$10.00

Užsakymus siųsti: Lietuvių Enciklopedija, 395 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127. Telef. (617) 268-7730, o vakarais — (617) 232-2739.

Visais reikalais Chicago ir apylinkių gyventojai gali kreiptis į vietinio telefono: 666-3637.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60623. Tel. LU 5-9300
Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$26.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesulaukiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atzymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

	Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje		25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur		23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje		26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis		16.00	8.50	—	—

• Redakcija straipsnius taisy savo nuozdura. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

This publication is available in microfilm from: XEROX UNIVERSITY MICROFILMS, 300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2852 West 63rd Street
AKTIV. AUSU. NOSIES IR GERKLES LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro. Seštad. nuo 1 iki 3 val. Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WA1brook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv., 1 iki 6 popiet. antrad., penkt., 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, seštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIGA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akčių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vakar. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 5-7578

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

489-4441 — LO 1-4606
Jei neatšiepia 561-1070
ODOS LIGOS — CHIRURGIGA
Ofisai: 1002 No. Western Avenue
5214 No. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 40th Court, Cicero
Val. Kaedien 10-13 ir 4-7. Trečiad. ir seštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLYmpe 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kaedien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį.
Seštadieniais 12 ir 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvis gydytojas)
3925 West 99th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 val. p. p. trečiad. uždaras.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTAS
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kaedien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1100
Rezid. telef. 258-2018.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-0801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-on in Campbell Ave., Kansas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p. Tik susitarus

Tel. 778-6565

DR. VIDAS J. NEMICKAS

SIRDIES IR VIDAUS LIGOS
2454 W. 71 Street
Valandos pagal susitarimą

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIGA
Ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEKAS

OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5140.
Tikrina akis. Priima tik akinius ir "contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaras trečiad.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakaro
Ofiso tel. 776-2890; rez. 448-5548

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS
Adresas: 4256 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4410
Residencijos telef. GR 6-0617
Valandos: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1 iki 4 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir

NEVERTA VAŽIUOTI Į OKUPUOTĄ LIETUVĄ

Šiandien kelionės į bolševikų okupuotą Lietuvą nebe naujiena. Daugiau kaip 1000 JAV-se gyvenančių lietuvių kasmet aplanko savo tėvynę. Ir normaliomis sąlygomis būtų beveik pakankamas skaičius, jeigu šios rūšies turizmas būtų normalus. Normaliu turizmu mes laisvame laisvą nuvykimą į kurį kraštą, nevaržomą sunkiai įveikiamais formalumais, baisiomis asmeninėmis kratomis, laisvę aplankyti bet kurį savo krašto vietą, susitikti su tais asmenimis, su kuriais norime, išbūti pasirinktoje vietoje norimą laiką ir grįžti tada, kada pats turistai nori.

Dabartinis turizmas į okupuotą Lietuvą nėra normalus, nors jau vyksta daugiau kaip dešimtį metų ir pilnai neatitinka nė vienos mūsų minėtos turizmo sąlygos.

Ne noras suteikti savo piliečiams ir užsieniečiams tam tikrą malonumą, bet troškimas gauti užsienio valiutos šiek tiek atidare Sovietų Sąjungos duris. Per tą durų plyšį turistai gali tik galvą įkišti ir šiek tiek pažvilgti, be to, kur leidžia gausius turistus įstaigos ir Sovietų žvalgybos agentai.

Pirmiausia ribojamas Lietuvos buvimas laikas 3-5 dienomis. Tai labai mažas laikas, ypač turint galvoje didelį nuovargį kelionės metu. Svečiai užsienio neleidžiama nuvykti ne tik patį savo artimuosius, bet draudžiama lankyti net tėvų ir artimųjų kapus. Turistams neleidžiama pavieniu keliauti, nors kiekvienas jų turi savo skirtingus keliones tikslus. Turistai jau Amerikoje susijungiami į 20-30 asmenų grupes, kurioms duodami specialūs vadovai. Tokia turistinė grupė praktiškai yra lyg virve apjuosiamas ir vežiojama iš vienos vietos į kitą.

Kur gi vežiojama? Turistinė grupė vedama tik į kelias Lietuvos vietas. Jai parodoma, kaip kurios Vilniaus, Trakų, Druskininkų, Kauno vietos. Rodomi kurortai, nors mūsiškiai ne gydytis į Lietuvą atvažiuoja. Rodomi Panerių ir Kauno fortai — Lietuvos žydų žudymo vietos, naujai pastatyti paminklai bolševizmo dievams pagerbti, vienas kitas pavyzdinis fabrikas, pavyzdingas kolchozas, propagandiniai bei antireliginiai muziejai ir kitos bolševizmo „šventos vietos“.

Kalbama, kad Helsinkio sutarimas suteiksias galimybes dar labiau turizmą plėsti. Sovietinė spauda rašo, kad bus galima lankyti kai kurias „didžiojo tėvynės karų“ mūsų vietą, žuvusiems rusų karius pasidaryti paminklus, bolševikų partizanų žemines Rūdninkų girioje. „Komjaunimo Tiesa“ rašo, kad busi pasistengta atspausdinti galimai daugiau „informacinės“ medžiagos apie dabartinę Lietuvą, kurią turistai turės grįždami nuvežti į savo kraštus: „Svarbus mūsų veiklos baras — kuo plačiau propaguoti respublikos laimėjimus už jos ribų“. Busi daugiau pagaminta turistinių plakatų, bolševikinės propagandos filmų, knygelių, atvirukų ir panašios medžiagos.

Apie bet kurias turistams įprastas kelionės laisves ir laiko prailginimą ne užsimenama. Vadinasi, artimųjų Lietuvoje lankymas ir toliau lieka tik kalinio lankymu.

Tenka labai apgailestauti, kad pastaruoju metu turizmo į Lietuvą sąlygos po Helsinkio konferencijos ne tik ne pagerėjo, bet dar žymiai pablogėjo. Mūsų dienraščio gruodžio 1 d. redakcinėme rašinyje — „Atsargiai! Žurnalistas — enklavedistas“ mes nurodome kelias atvejus, kaip iš Amerikos nuvykusius į okup. Lietuvą mū-

sų turistus terorizuoja bolševikų politinės policijos — KGB agentai. Tada rašydami duomenis mes emėme iš pačios bolševikų spaudos ir nurodėme jos nesenus šaltinius. Net iš jų laisvės išvedžiojimų buvo visais aišku, kad mūsų turistai jų „turistinės kelionės“ Lietuvoje metu buvo negailestingai tardyti ir prievartaujami.

Šiandien mes turime gauti daugiau parodymų, rašytų mūsų pačių turistų, šią vasarą besilankiusių Lietuvoje. Sustosime ir pacitusime vieno jų laisvą ištrauką. „Turistas“ iš Atlanto pakraščio apie savo kelionės į spūdius į Lietuvą šitaip rašo: „Man tikrai nuvykus į Vilnių ir apsisotus vienam viešbutyje, prie manęs tučtuojau pristatė žinomas enklavedistas, tauriamas „Tiesos“ atstovas, Vytautas Miniotas, prašydamas interviu. Aš bandžiau nurodinti, kad neturiu laiko, esu ne politikas, atvykau tik savo giminių lankyti, o ne su laikraštinkais derėtis ir atsiskaičiuoti bet ką jam pasakyti. Bet kitą dieną jis vėl atvyko į viešbutį, susirado mane ir aš negalėjau nuo jo išsiskirti, nes buvau sulaukęs su savo giminėmis, mums grįžtant iš Kauno, kur man buvo surašytas protokolas už „prasizengimą ir be apsaugos išvykį iš Kauno“. V. Miniotas pasižadėjo man sutvarkyti tą „nemalonumą“, bet prievartavo mane duoti pasižadėjimą su juo kalbėtis ir nusivėžė į „Tiesos“ redakciją. Mūsų redakcinis pasikalbėjimas nebuvo švelnus, nes Miniotas jautėsi kaip tardytojas, o ne kaip žurnalistas. Jis buvo apsi- stasęs įvairiais klausimais ir fo- to aparatais — negalėjau nei laisvai jaustis, nei laisvai kalbėtis. Betardydamas mane V. Miniotas parodė man savo veide seno rando žymę ir sakė esąs nukentėjęs nuo lietuvių partizanų, kuriuos jis „banditais“ vadino. Tas randas, matyt, jam ir dabar „niežėjo“. Suprantama, jis galėjo apie mane rašyti tai, ką norėjo. Mano trumpa vieš- nagė Lietuvoje šiuo sulaikymu ir tardymu buvo sugadinta ir visais požiūriais, ypač mano Lie- tuvoje esančių giminių atžilgiu nenaudinga“.

Panašų atsiliepimą apie suė- nimus ir tardymus mes turime ir daugiau, nors grįžusieji iš Lietuvos paprastai vengia jais girtis ir dažniausia tyli, nenorėdami pakenkti giminėms.

Kyla rimtas klausimas, ar to- kiomis sąlygomis mūsų kelionės į Lietuvą yra įmanomos. Ar vertie- ti spauda rašo, kad patektum tie- siog tardytojui į magus? Ar ver- džiojo tėvynės karų“ mūsų vie- tą, žuvusiems rusų karius pasidaryti paminklus, bolševikų partizanų žemines Rūdninkų gi- rioje. „Komjaunimo Tiesa“ rašo, kad busi pasistengta atspausdinti galimai daugiau „in- formacinės“ medžiagos apie da- bartinę Lietuvą, kurią turistai turės grįždami nuvežti į savo kraštus: „Svarbus mūsų veiklos baras — kuo plačiau propaguoti respublikos laimėjimus už jos ribų“. Busi daugiau pagaminta turistinių plakatų, bolševikinės propagandos filmų, knygelių, atvirukų ir panašios medžiagos.

Apie bet kurias turistams įprastas kelionės laisves ir laiko prailginimą ne užsimenama. Vadinasi, artimųjų Lietuvoje lankymas ir toliau lieka tik kalinio lankymu.

Ispanijos kelias į demokratiją

Naujas valdovas tarp kairės ir dešinės

P. GAUCYS

[Kaip ir daugelis kitų autori- tetinių santvarkų, frankizmas mėgino pasisavinti kai kurias demokratines savybes, kai pa- aiškėjo, kad naciai baigia pralai- mėti karą. Tačiau iš esmės tos institucijos buvo tik diktatū- ros priedanga. Ispanijos pilieti- nio karo istorikų apskaičiavimu nuo to karo pabaigos iki 1943 m. apie 200,000 respublikonų buvo sušaudyti ar mirė kalėji- muose. Tokiose įtampos sąlygo- se buvo pradėti grįžti konstitu- ciniai valstybės pagrindai.

Drbo įstatymas ir parlamentas

Darbo įstatymas buvo pirmas pagrindinis, sudaręs vieną kon- stitucijos esminių įstatymų, pa- skelbtas 1938 m. Jame figūro- ja visa eilė socialinių, ūkinių principų ir teisių, įskaitant pri- vačios nuosavybės apsaugą ir darbo unijas. Ketveriems me- tams praėjus buvo išleistas pa- lamento (kortėsų) įstatymas. Iš esmės šis įstatymas buvo prie- danga valdžios priimtams tu- tvarkiams įteisinti. Mat, pa- rlamentas visada prima įstaty- mus, jam valdžios pateikiamus. Ministrų kabinetas nėra atsa- kingas parlamentui. Iki 1967 m. parlamento nariai nebuvo tiesio- giai tautos renkami, o nuo ty- metų tik 108 iš 600 yra tiesio- giai „šeimos galvų ir išteklė- jų moterų“ renkami.

To nepaisant, parlamento su- darymas buvo pirmas žingsnis demokratinio linkme. II pas- karui pasibaigus, Franko pra- dėjo pabrėžti ispanų antikomu- nistinę laikyseną ir Vakarų pa- saulio vertybių gynimą. 1945 m. buvo išleistas „ispanų teisių“ įstatymas, apimęs visą eilę tei- sių bei laisvų tradiciškai figū- ruojančių tokio pobūdžio įsta- tymuose. Taip pat 1945 m. bu- vo paskelbtas ir „referendumo įstatymas“, taikomas tam atve- čiui, kai valstybės galva randa reikala atsisakiusi tautos nuo- monės. Kaip tik netrukus ispa- nams reikėjo pasisakyti pirmuo- se dviejose referendumuose. Pirmame ispanai pasisakė už „Paveldėjimo įstatymą“. Šis į- statymas Ispaniją vėl padarė karalija. Kartu buvo įsteigta „Karalijos taryba“, kaip valsty- bės galvos patariamasis orga- nas.

Prieš tarptautinį boikotą

Laikotarpyje nuo 1945 iki 1948 m. Ispanija išgyveno sun- kias dienas. Nors ji nebuvo są- jungininkų okupuota, kaip to- lauk ispanų egziliui, tačiau 1945 m. buvo Jungtinių Tautų pa- smerkta ir pradėtas diplomati- nis jos boikotas. Tada pasirei- šė jos ūkio brąškėjimas ir iš-

pirmininku paskyrė admirolą Carrero Blanco, bet netrukus Carrero buvo baskų teroristų nužudytas. Naujai paskirtas min. pirm. Arias Navarro visus nustebino, pradėdamas, palygin- ti, liberalią politiką. Tai ryškiai pasirodė spaudoje ir televizijo- je, kurios emė žymiai laisviau pasisakyti.

Tačiau netrukus pasisakymo laisvė vėl buvo užgnaužta. To nepaisant, liberalėjimo krypties ilgiau nebeįmanoma sulaukyti, ypač mirus gen. Frankui. Šalies viduje vyksta nuotaikų pakiti- mas ryšium su tūkstančiais iš Vakarų Europos grįžtančių dar- bininkų poveikiu. Pogrindžio o- pozicija, ligi to silpna ir išbla- kytą, nūdien jau yra stipri. Kai- myninėse šalyse vykstančių į- vykčių drąsinamos, pogrindyje veikiančios politinės partijos ir darbo unijos mėgina jungtis ir reikalauti daugiau laisvės.

Franco režimas privertė par- tijas pasitraukti iš politinio krašto gyvenimo. Tačiau tą re- žimą sudaro ir palaiko įvairios socialinės jėgos, kurių kiekvie- na turi balsą politinėse institu- cijose. Tradicinės monarchijos šalininkai visada valdo teisin- gumo ministeriją ir turi parla- mento pirmininko vietą. Falan- gistai visada valdo darbo minis- teriją. Kariuomenė valdo tris ministerijas (gynybos, laivyno ir aviacijos). Konservatyvus ka- talikai turi informacijos, užsie- nio reikalų ir ūkio ministerijas. Katalikų Bažnyčia atstovauja- ma raktinėse valdžios pozicijo- se: vienas iš trijų karalijos ta- rybos narių yra vyskupas, vienas regentų tarybos narių yra vyskupas ir t. t. Visa tai ro- davo, kad tos jėgos, reikalui esant, gali paremti ir įvykdyti politi- nius pakitimus. Iš kitos pusės, ten yra jėgų, norinčių išlaikyti esamą padėtį. Kitos vėl nori pa- kitimų, duoti tam tikrą autono- mią tiems, kurie sutikę su esama politine santvarka. Dar kitos norėtų įgyvendinti tikrai demokratinę santvarką, nors ir sutinka su tuo, kad tam reikia ilgesnio laiko.

Gal viena sunkiausių dabarti- nių problemų yra baskų ir ka- taloniečių mažumų klausimo sprendimas. Naujojo karaliaus nedidelės joms nuolaidos toli gražu nepatenkino nei vienų, nei kitų. Vien tik pogrindyje vei- kiančios politinės partijos yra parodžiusios norą rasti legalų ir konstitucinį sprendimą. Nau- jasis karalius yra atsidūręs tarp kūrų ir priekalo. Ispanijos vi- daus ir tarptautinė būklė pri- klausys nuo tolimesnės politinės raidos.

Įpėdinio pasirinkimas

Tuo tarpu 1969 m. gen. Fran- co savo įpėdinio pasirinko prin- cą Juan Carlos de Burboną ir parlamentas jį patvirtino kaip būsimą karalių. 1973 m. gen. Franco, ejęs min. pirmininko pareigas nuo pilietinio karo pa- baigos, jų atsisakė ir ministeri-

42

Karui prasidėjus jie abu, pasinaudodami samy- šiu, tuojau pabėgė iš savo dalinio. Vieną dieną ir naktį išsistapstę miške, o kitos dienos rytą susitikę su vie- tiniais lietuviams partizanais ir jų eilese kovėsi su ne- tvarkingai besitraukiančiais bolševikų kariuomenės da- liniais. Būdami miško pakraštį, pamatę keliu atva- žiuojant tris sunkvežimius, pradėję šaudyti. Bolševi- kai sustabdė mašinas, pasiskleidė į kovos grandinę ir pradėję priešpuolį. Jų galėję būti apie 60 karių, o par- tizanų tik menkai ginkluotų 20 vyrų. Priešai turėję du kulkosvaizdžius ir daug automatinų ginklų.

Pajutę nemažą priešo persvarą, partizanai pra- dėjo trauktis į miško gilumą. Perbėgant bolševikų kul- ka pataikiusi Petriui tiesiai į nugarą ir jis sukritęs. Prieš mirtį dar spėjęs Viaudui pasakyti: „Susitik Gra- žiną ir pasakyk jai, kad aš miriau už tėvynę. Dar pa- sakyk, kad ją labai mylėjau“. Ir jo gyvybė užgesusi. Vladas su kitu draugu nuėję jį į mišką, o kai mū- šiai baigėsi, palaidojė Vilniuje Rasų kapuose drauge su kitais žuvusiais partizanais. Tada Vladas davė man rastą pas Petrą nuotrauką. Ją tebeturiu ir dabar.

Grażina atnešė nuotrauką ir parodė draugei, tar- dama:

— Tos dėmės, tai jo kraujas pralietas dėl tėvy- nės laisvės. Šią nuotrauką saugau ir branginu kaip ko- kį relikviją.

— Tur būt, tokia mano dalis. Netekau mylimo.

Janina, žvilgtelėjusi į nuotrauką, apstulbo. Lai- kydama ją rankoje, antra ranka patrynė akis, tartum netikėdama regėjimu, ir sušuko:

— Gražina... Tai mano pusbrolis...

Grażina nustebsi žiūrėjo nieko nesuprasdama. Tada Janina priėjo prie rašomo stalo, atidarė stalčių, iš ten išėmė tokią pat nuotrauką ir padavė Gražinai.

— Ją gavau prieš pat karo pradžią... Dieve, Die- ve... Tai jis jau miręs... — sudejavo užsikniaubda- ma ant stalo ir abi grauždijai pravirko. Viena niekad nematyto savo pusbrolio, kita buvusio mylimojo, dėl kurio žuvimo dar vis tebesisielojo. Kai nusiramino, Janina pradėjo aiškinti:

— Kai tu pirmą kartą suminėjai savo mylimojo vardą, man toptelėjo mintin mano pusbrolis Petras. Bet ar mažai pasauly vienodų vardų, pagalvojau. O pa- vardės tu niekad nesuminėjai. Juk tai Petras Arvy- das, mano tėvelio sesers sūnus. Kol tėvelis buvo gy- vas, su savo seserim nuolat susirašinėdavau. Rašiau ir aš jiems keletą laišukų, gaudavau ir atsakymus, tik per karą viskas nutrūko. O tai tėvelius pažinojai?

— Tik tėvelį. Ir tai tik iš matymo. Jį matydavau, kai atvažiuodavo į Šventupį pas Petrą. Kai su Petru susidraugavome ir abu buvome vienas kitam pasiža- dėję, ketinome abu nuvažiuoti į jo tėviškę, bet nebe- spėjome. Mano tėveliai apie mudviejų meilę žinojo. Dar prieš išvažiuodama į institutą pasisakiau. Žinojo ir mano dėdė su dėdine. Petras sakė, kad ir jis savo namiškiams apie mane pasakojęs.

— Vargė tu mano, Gražyte... Kiek daug tu iš- kentėjai ir kaip man tavęs gaila... — guodė savo drau- gę Janina.

— Tur būt, tokia mano dalis. Netekau mylimo.

KESINASI Į TAPTAUTINIUS VANDENYNUS

Teritoriniai vandenys plečiami iki 200 mylių

B. JABLONSKIS

Teritorinių vandenų jūrinė tra- dicitija labai seniai žinoma pasa- ulyje. Po kitų valstybių teritori- nius vandenys svetimi žvejai ne- žvejodavo, nei kitokių veiksmus, nesuderinamus su tarptautine vandenų teise, vykdavo.

Tačiau Sovietų ir jos satelitų žvejybos laivai veržiasi į Ameri- kos ir kitų valstybių teritorinius vandenis ne tik žvejoti, bet ir su elektroniniais ant laivų įrengi- mais šnipinėti. Šiaurinė Koreja sulaukė Amerikos Pueblo laiva, plaukiojanti net už teritorinių jos vandenų.

Amerika svetimų laivų gaudy- mu neužsiminėja, jei jie nepa- žeidžia terit. vandenų ir nepada- ro nusikaltamų veiksmų. Bet nusikaltusius sulauko ir baudžia. Ir Amerika yra sulaužiusi jūri- nės tarpt. vandenų tradicijas.

1945 m. prez. H. Trumanas pra- plėtė teritorinius vandenys prie savo krantų ar iškyšulių, kurių vandenų gelmėje buvo mangano ir kitų žaliavų.

Užsikrėtusios teritorinių van- denų praplėtimo pavyzdžiu, pase- kė ir kai kurios kitos valstybės, kurių krantus skalauja jūros ar vandenynai. Jūs emė plėsti iki 12, 50, 130 ir net 200 mylių. Jos paskelbė, kad kitos valstybės jų terit. vandenimis naudotis ga- li tik su jų sutikimu.

Žvejybos karas

Maža, bet karinga Ekvadoro valstybė emė gaudyti Amerikos žvejų laivus, kai tik jie įplauk- davo į jos nustatytus terit. van- denis — 200 mylių. Laivams gau- dyti naudojama gautus iš Ameri- kos paskolon karo laivus. Pagau- dos laivų kapitonus baudžia mi- lijoninėmis baudomis. Panašiai elgiasi Islandija su Anglijos žve- jų laivais, kai jie peržengia jos nustatytą 50 m. terit. vandenų sritį. Islandijos karo laivai juos apšaudo ir išvaro. Anglijos ka- ro laivai savo žvejų laivus da- bar saugoja. Dėlto tarp karo laivų įvyksta susišaudymų, vyk- silgesnio laiko.

Elliot Richardson, naujasis JAV Prekybos reikalų sekretorius

ta dėl žvejybos nepaškelbtas lai- vų karas. Anglijos žvejus čia vi- lioja geros kokybės žuvis.

Tuo tarpu Amerika tenkinasi 12 m. terit. vandenimis. Bet vis dažniau ir daugiau girdima bal- su apie 200 m. terit. vandenis. Ne gobsumas verčia taip elgtis bet ekonominė gerovė. Vandeny- nų gelmėse yra įvairių metalų, ku- rie labai reikalingi didžiajai pra- monei. Be to, 200 m. teritorinių vandenų juosta apie Amerikos krantus apsaugotų Amerikos žve- įybą ir jos karinius įrengimus nuo šnipinėjimo.

Naujosios Anglijos ir Maino valstybės pakraščiais plaukioja daugybė Sovietų žvejybos laivų, kurie su naujaisiomis žuvalvimo priemonėmis išgaudo ne tik žu- vis, bet ir jūros vėžius. Maino žvejai sugautus vėžius ir tinklus saugoja nuo sovietinių laivų su šautuvais.

Anglijos šiaudiniam Atlante, prie Rockall Bank pakraščio, bando įrengti alyvos šaltiniams gręžti priemonės. Arijos ir Dani- jos vyriausybės priešinasi, teig- damos, kad šis pakraštis Angli- jai nepriklauso ir ji neturi teisės juo naudotis. Bet Anglija jų pa- sipriešinimo nepaiso.

Viena Amerikos bendrovė tu- ri priemonės ištraukti iš didelių gelmių įvairius mineralus ir bran- guji manganą. Ji paprašė valsty- bės departamento leidimo pasi- naudoti Pacifiko vandenyną. Ki- ta teigia, kad leidimo nereikia, nes tarptautiniai vandenynai niekam nepriklauso.

Tarptautiniai vandenys

Vandenynai sudaro 71 proc. viso žemės rutulio. Kam šie van- denys priklauso, kokiomis teisė- mis naudojasi tos valstybės, ku- rios bando juos nusavinti, nau- dotis jos turtais ir žuvimis, dar neišspręstas klausimas.

Dar prieš II pasaulinį karą vandenynų naudojimo teisė. Bet pokariniais metais vadinamo tre- čiojo pasaulio valstybės ir kai kurios neišsivysčiusios tautos su- sitarimą sulaužė teritorinių van- denų išplėtimu.

Visomis valstybėmis ar joms priklausančiomis saloms, kurių krantus skalauja vandenynai ar jūros, anksčiau buvo nustatyta tik 3 mylių sritis teritorinių van- denų. 18-jam šimtmečiui teritori- niais vandenimis laikė patrankos šūvio nuotolį. Vėliau praplėdė dar 9 myliomis. Tokiu keliu su- didarė 12 mylių juosta. Šioje juo- stoje esą mineralai ir žuvis pri- klauso tik toms valstybėms, ku- rios prieina prie krantų. Jos gali

(Nukelta į 5 pusl.)

TRYŠ TARPSNIAI

JONAS JASKAUSKAS

42

Karui prasidėjus jie abu, pasinaudodami samy- šiu, tuojau pabėgė iš savo dalinio. Vieną dieną ir naktį išsistapstę miške, o kitos dienos rytą susitikę su vie- tiniais lietuviams partizanais ir jų eilese kovėsi su ne- tvarkingai besitraukiančiais bolševikų kariuomenės da- liniais. Būdami miško pakraštį, pamatę keliu atva- žiuojant tris sunkvežimius, pradėję šaudyti. Bolševi- kai sustabdė mašinas, pasiskleidė į kovos grandinę ir pradėję priešpuolį. Jų galėję būti apie 60 karių, o par- tizanų tik menkai ginkluotų 20 vyrų. Priešai turėję du kulkosvaizdžius ir daug automatinų ginklų.

Pajutę nemažą priešo persvarą, partizanai pra- dėjo trauktis į miško gilumą. Perbėgant bolševikų kul- ka pataikiusi Petriui tiesiai į nugarą ir jis sukritęs. Prieš mirtį dar spėjęs Viaudui pasakyti: „Susitik Gra- žiną ir pasakyk jai, kad aš miriau už tėvynę. Dar pa- sakyk, kad ją labai mylėjau“. Ir jo gyvybė užgesusi. Vladas su kitu draugu nuėję jį į mišką, o kai mū- šiai baigėsi, palaidojė Vilniuje Rasų kapuose drauge su kitais žuvusiais partizanais. Tada Vladas davė man rastą pas Petrą nuotrauką. Ją tebeturiu ir dabar.

Grażina atnešė nuotrauką ir parodė draugei, tar- dama:

— Tos dėmės, tai jo kraujas pralietas dėl tėvy- nės laisvės. Šią nuotrauką saugau ir branginu kaip ko- kį relikviją.

netekau gerojo dėdės su dėdine, praradau tėvelius, ne- sūtę, su kuriais neteko ne atsisveikinti, nes, kai gyveni- mo srauto pagauta, palikau liepsnose skęstantį šiaulių miestą ir drauge su kitais to paties likimo ištiktaisiais traukiau į vakarus, į tėviškę keliai jau buvo užkirs- ti bolševikų kariuomenės. O aš per bombų krušą ir gaisrų pašvaistes atsidūriau svetur vieniša.

Netekau gerojo dėdės su dėdine, praradau tėvelius, ne- sūtę, su kuriais neteko ne atsisveikinti, nes, kai gyveni- mo srauto pagauta, palikau liepsnose skęstantį šiaulių miestą ir drauge su kitais to paties likimo ištiktaisiais traukiau į vakarus, į tėviškę keliai jau buvo užkirs- ti bolševikų kariuomenės. O aš per bombų krušą ir gaisrų pašvaistes atsidūriau svetur vieniša.

Likimo keliai nežinomi. Jie išbloškia žmogų į neviltį ir skausmus ar išveda į lygų kelią, suteikia laimę.

Autorius

Neilgai trukus Janinos pastangomis Gražina ga- vo darbą toje patioje kompanijoje, kur dirbo Jani- na. Darbas nesudėtingas, pakankamai apmokamas. Jeigu neslėgtų skaudūs prisiminimai, prarastos tėvy- nės ir artimųjų ilgesys, galima būtų džiaugtis, kad gyvenimas tvarkosi palankiai. Abi sykiu eidavo dar- ban, sykiu grįždavo, daug kalbėdavosi apie senąją tėvynę, apie jų skirtingus išgyvenimus. Mylėjo viena kitą kaip tikros seserys. Savo skirtinga valkyste jos viena kitą nepildė: viena išaugusi ir subrendusi Lietuvos laukų lygumose, tarp švelniomis spalvomis pasipuošusių tyliųjų kalvų ir girių, kita — Amerikos dangoraižių šėšelyje, su nuolatine sparta ir plėtra, bet, iš prigimties turėdamos nemažai panašių savy- bių, nedaug kuo skyrėsi. Nebent Gražina, kaip iškėn- tėjusi daug gyvenimo smūgių, buvo kiek aktyvesnė. Tuo tarpu Janina labiau savyje užsislepusi. Tačiau laikas ir šiuos jų charakterio skirtingumo bruožus iš- lygino.

(Bus daugiau)

LIUDIJIMAS AMERIKOS VYSKUPŲ SUSIRINKIME

Amerikos Lietuvių Katalikų tarnybos reikalų vedėjas oficialiai įteikė JAV vyskupų atstovams kai kuriuos lietuvių ir kitų tautybių pareigavimus, liečiančius tautines parapijas.

Proga sudarė JAV-bių vyskupų š. m. gruodžio 4-6 d. Newark, N. J., apklausinėjimas ("hearing"), kuriam pirmininkavo Detroito arkivyskupas kardinalas John Dearden, dalyvaujant vyskupų konferencijos generaliniam sekretoriui vyskupui James Rausch, New Yorko arkivyskupui kardinalui Terence Cook, Brooklyno arkivyskupui Mugavero ir apie trisdešimčiai kitų vyskupų su savo patarėjais iš Washingtono.

Kun. Kazimieras Pugevičius, kalbėdamas lietuvių Kunigų Vienybės ir kitų tautybių vardu, prašė: 1) kad vyskupai daugiau kreiptų dėmesio į įvairių tautybių kultūrinius ir psichologinius skirtumus; 2) kad tautinės parapijos nebūtų sąmoningai naikinamos; 3) kad tautinių parapijų nariai nebūtų spaudžiami jungtis į teritorines parapijas; 4) kad, kur reikalauja geresnis žmonių dvasinis pataravimas, vyskupai leistų parapijoms persikelti kitur; 5) kad nebūtų draudžiama laisvai naudotis bažnytinėmis apeigose abiem kalbomis; 6) kad į tautines parapijas būtų skiriamai galimai tik tos tautybės kunigai; 7) kad vyskupijose būtų įsteigtas biuras rūpintis tautybių dvasiniais reikalais; 8) kad popiežiaus Pauliaus VI ganytojiškas laiškas, rašytas 1969 m. rugpjūčio 15 d., tremtinių ir imigrantų reikalais (Pastoralis migratorum), būtų įgyvendintas; 9) kad būtų įvesta teisingesnė tvarka inkardinuoti kunigus, atvykstančius iš užsienio; 10) kad nuo pradžios mokyklos iki seminarijos būtų sudaromos progos susipažinti su tautybių klausimu.

Iš viso kun. Pugevičius liudijimas sudarė 13 puslapių memorandumą, kuris buvo įteiktas ir kuris bus atspausdintas su visa dokumentacija.

Liudijimas įvyko Šv. Liucijos italų parapijos patalpose, kur buvo susirinkę apie 500 dalyvių. Kitus liudijimus davė prel. Geno Baroni, rašytojas Michael Novak ir apie 30 įvairių tautybių ir apeigų atstovų. Posėdis tęsėsi nuo 1 val. p. p. iki 10 val. nakties su pertraukia vakariene.

Tokie apklausinėjamieji vyskupų ruošiami JAV dviejų nepriklausomybės šimtmečių jubilėjaus proga įvairiais klausimais. Šis šeštasis iš eilės buvo skirtas išimtinai tautybių ir rasų rūpesčiams.

Sie liudijimai svarbūs tuo, kad vyskupai žada išskeltomis mintimis remtis statydami savo planus ateinančiam dešimtmeciui. Buvo kviestas liudyti Vyčių veikėjas dr. Jokūbas Stukas, bet dėl profesinių reikalų turėjo atsisakyti. Visi prašymai ir pasiūlymai, kuriuos kun. Pugevičius šia proga vyskupsams pateikė, buvo rezoliucijų forma priimti 200 etninių atstovų suvažiavime Clevelande 1974 m.

(Atkelta iš 2 pusl.)

keletą straipsnių, o iš viso rašančių jau buvo apie 40. KITOS žiniomis, trečiojo kongreso informacijai (spaudai ir radiui) jau vadovauja pats jaunimas ir apie kongreso ruošą rašo patys jaunieji spaudos korespondentai.

Mes negalime būti jau taip daug pasikeitę, kad, tarp savęs besibardami, užmirštame lietuviškos gyvybės išlaikymą — mūsų jaunimą ir jų ruošiamą kongresą, kuris eina kilniu šūkiu: "Tevų žemė Lietuva — mūsų širdyse visada!" Visi kartu turi rūpintis, kad lietuviybė išvengtų neuzgasty.

birželio 19 d., kur dalyvavo prel. J. Baltušas, kun. V. Dabušas, kun. Antanas Zakarauskas, kun. Placidas Barius ir kun. K. Pugevičius, kuris neseniai išrūpino lietuviams audienciją pas JAV vyskupų pirmininką arkiv. Joseph Bernardin, Newarko apklausinėjime lietuviams galėjo atstovauti vien dėl to, kad 1974 m. Kunigų Vienybės iniciatyva buvo sukurta Amerikos Lietuvių Katalikų tarnyba, pritaranti Katalikų federacijai ir vyskupui V. Brizgiui. Kun. K. Pugevičius iš savo arkivyskupijos buvo dviejoms metams atleistas, kad galėtų dirbti tik šiam svarbiui reikalui. Kun. Pugevičius šiuo metu gyvena tik iš 300 dol. mėnesinės algos, kurią jam moka Amerikos Lietuvių Katalikų tarnyba. O ta tarnyba išsilaiko tik iš aukų. Dabar tarnybos išdais yra visiškai tuščias, o skolų jau yra apie 1,000 dol. Jau antras

Dr. L. Ragas ir muz. F. Strolia atliko Largo iš J. S. Bacho koncerto dviem smuikam ALR Katalikų Federacijos suruoštam religinės muzikos koncerte.

Nuotr. J. Kuprio

mėnuo kun. Pugevičius dirba visai be algos. Todėl gresia pavojus projektus uždaryti, jeigu mūsų centrinės organizacijos, parapijos ir pavienės žmonės rimtai nepažvelgs šį reikalą. Amerikos Lietuvių Katalikų tarnybos adresas yra: Lithuanian American Catholic Services, 120 N. Front St., Baltimore, Md. 21201. Tel. 301 837-3077. -ps.

venimą ir veiklą.

Paskaita buvo įdomi, rūpestingai paruošta. Klausytojai sužinojo daug anksčiau nežinotų faktų apie Čiurlionio asmenį, jo gyvenimą ir jo kūrybą. Žiūrint į jo tapytus paveikslus nelengva juos suprasti, bet kiekvienas lietuvis juos matydamas jaučia, kad tie paveikslai jam yra savi — lietuviški. Paskaitos klausytojai kun. S. Yla labai dėkingi. Jis pažadėjo Cape Cod lietuviams ir daugiau pakalbėti apie iškilniuosius mūsų tautos žmones.

Po minėjimo ponios pavaišino dalyvius kavute. Susirinkusieji dar ilgai šnekučiavosi einamaisiais reikalais.

Miami, Fla.

— Miami Liet. Amer. piliečių klubo skaitykla kasmet vis praturtėja naujomis knygomis. Šiuo metu ją tvarko Antanas Stongvila, praplatinges biblioteką dar viena didele lentyna, kurioje gražiai rikiuojasi knygu eilės. Atvykstantiems iš šiaurės svečiams žinotina, kad skaitykloje, be knygų, galima gauti įvairių laikraščių ir žurnalų.

— Kovai su vėžio liga vietinė draugija kiekvienais metais organizuoja Miami miesto centre tarptautinį kalėdinį pasirodymą, kuriame dalyvauja ir lietuviai. Siemiet lietuviška puošni eglutė pražydė nepaprastai gražiais šiaudinukais, kuriais publika grožėjosi ir fotografavo. Lietuvių eglutė laimėjo I-ą premiją — 100 dolerių. Šiaudinukus paruošė Eleontrė Leonienė, O. Šilienė, E. Andrijauskienė ir Klimienė. Buvo turtingas lietuviškų valgių stalas, kurį dekoravo ir globojo niekad nepailstanti Marija Miščikienė, padedama talkininkių, dosniai aukojusių skanūs gaminius.

Charles Borromeo seminarija, Overbrook, Pa. Po trejų metų išvyko test studijų Roman, 1931 m. gruodžio 6 d. buvo įšventintas kunigu ir įsigijo teologijos daktaro laipsnį. Būdamas Romoje, 1930 m. lankėsi Lietuvoje ir ilgesnį laiką pabuvojo Pakuotio apeigose, iš kurios buvo ištremtas. Grįžęs Amerikon, Remėza Garbauskų rezidencijoje įvyko krikštynų proga subuvimas. Iš Chicago atvažiavo pusseserė Vita Reinytė, pusbroliai: Jonas Valkūnas, Virgilijus Krapauskas, teta Irena Krapauskienė, mažoji Antano - Džiugo probotė M. Kerpienė. Svečių buvo iš New Jersey, Connecticut ir Long Island apylinkės, viso apie 50. Mažųjų Antanėlių labai džiaugiasi sesutė Viktorija, motutė Kostė Garbauskienė ir seneliai Stefa ir Vacys Ramanauskai.

Dalyvis

Philadelphia, Pa.

PREL. DR. VITO MARTUSEVIČIAUS SUKAKTIS

Lapk. 30 d. Šv. Jurgio parapijos klebonui prel. dr. Vitui Martusevičiui suėję 70 m. Ši graži sukaktis buvo iškilmingai pradėta šv. Mišiomis, kurias atnašavo jubilatas. Progai pritaikant pamokslą pasakė prel. Pranciškus Statkus, Philadelphiaus jėzuitų dieceizijos kancleris. Didelį įspūdį darė garbės sargyba, kurią ejo aštuoni uniformuoti Kolumbo vyčiai. Giedojų parapijos choras, vadovaujamas vargonininko St. Petraitio. Mišiomis pasibaigus, visa bažnyčia sugiedojė jubilatui ilgiausių metų ir Happy Birthday. Pamaldose dalyvavo daugybė žmonių: parapijiečiai svečiai, klebono giminių, mokslo draugai ir būrys seselių.

Po pamaldų Chateau restorane, pas gerą prel. Martusevičiaus draugą Kazimierą Sabutį įvyko valisės, kurias pravedė adv. St. Mankus. Iškilmingus pietus pradėjo malda jubilato klasės draugas prel. W. Koenig. Įvairios organizacijos prelatui įteikė dovanų. Kaimyninės evangelikų parapijos klebonas H. Kauffman pasakė trumpą kalbą. Pietus baigė malda kun. Pr. Jaraška, Šv. Jurgio parapijos vikaras. Prelatas V. Martusevičius visiems nuoširdžiai padėkojo už tokį gražų jo pagerbimą. Ypatiną padėką buvo išreikšta kun. P. Jaraškai, kuris buvo pagerbimo iniciatorius ir organizatorius. Vaisėse dalyvavo 450 žmonių.

Jubilatas gimė 1905 m. lapkričio 27 d. Minersville, Pa. Čia baigė pradžios ir aukštesniąją mokyklą, 1923 m. įstojo į St.

Cape Cod, Mass.

PAMINĖJO ČIURLIONI

A.L.B. Cape Cod apylinkė lapkričio 16 d. minėjo M. Čiurlionio 100 metų gimimo sukaktį. Minėjimas įvyko Pakščių vasarvietės "Banga" patalpose. Minėjime dalyvavo beveik visi apylinkės nariai ir keletas svečių, atvykusių į Cape Cod savaigaliu. Apie Čiurlionį ir jo kūrybą kalbėjo prof. kun. S. Yla. Jis yra nuolatinis Cape Cod svečias, daug laiko gyvenęs Cape Cod J. Kapočiaus viloje. Vietinis L.B. apylinkės lietuvių naudojasi kun. S. Ylos buvimu ir dažnai jį įtraukia į Cape Cod lietuvišką gyvenimą.

Tik ką iš spaudos išėjo žymiausių anglų rašytojų novelių antologija.

ANGLŲ NOVELĖ

Tai pirmas tokios apimtės (460 pusl.) ir vertės antologija talpinanti 24 rinktinės novelės, kurios pirmą kartą yra išverstos ir sudėtos į šią knygą. Jos sužavi kiekvieną skaitytoją. Antologiją paruošė ir komentarus pridėjo Povilas Gaucys.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Kaina \$7.00.
Illinois gyventojai pridėda 5% mokesť.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 1-7552
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. ODELES PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJŲ APARATŲ SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

bei būdęsijus prie patrauklaus bufeto.

— Gruodžio 7 d. sekmadienį L.A. Pil. klube buvo paskutinis vasaros piknikas su alumi, kurio fondatorius buvo J. Rugys iš Lake Worth, ir skaniu kugeliu, kurį kepė M. Gužauskienė, talpininkaujant jos vyrui Gužauskui.

Gruodžio 14 d. sekmadienį tame klube buvo atidarytas žiemos sezono su programa, šilta vakariene ir šokiais prie geros muzikos.

— Gruodžio 24 d. BALFO Miami skyrius ruošia tradicines lietuviškas kūčias. Prašoma iš anksto užsirašyti (galima klube).

— A. a. Ignas Bilaišis staiga mirė Miami Beach, Butnių namuose. Tik ką sugrįžęs iš ligoninės po operacijos, jis buvo visai pasveikęs ir gerioje nuotaikoje kraustė savo daiktus, parsivežtus iš ligoninės. Staiga sukruto be sąmonės. Velionis ilgesnį laiką negalavo dėl trombozės kojos. Neseniai jam sukako 79 metai, bet buvo dar stiprus. Pašiko liūdnąją dukterį Laimutę Koch Miami

SPRENDZIAMOS MAISTO PROBLEMOS

Buvęs Libano žemės ūkio ministras Edvardas Saouma yra išrinktas naujuoju Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos, FAO, generaliniu direktorium. Naujasis generalinis direktorius buvo išrinktas FAO organizacijos visuotinėje konferencijoje, kuri šiomis dienomis vyksta Romoje. Konferencijoje, kurioje dalyvauja ir

Beach ir sūnų su šeima Chicagoje. Laidotuvis buvo Chicagoje. I. Narūnė

Apastalų Sosto stebėtojų delegacija, 135 kraštų atstovai svarsto dabartinės žemės ūkio ir maitinimo problemas pasaulyje, siekdami nustatyti konkrečią darbo programą žemės ūkio ir maisto produktų gamybos pagerinimui, išplėtimui ir jų teisingesniai paskirstymui. Ypatiną dėmesį konferencijoje yra kreipiamas į pagalbos teikimą ūkiniai besivystantiems kraštams ir jų aprūpinimą maistu. Ši problema liečia daugiausia negu pusę milijardo žmonių ir gali būti išspręsta tik tarptautinio bendradarbiavimo dvasioje.

RICO'S BODY AND FENDER REPAIR

Taisome automobilių karoserijas ir sparnus

NEMOKAMI APSKAIČIAVIMAI

Kalbame lietuviškai

4401 S. Archer Ave. Tel. 376-3798

(1 blokas į vakarus už Kedzie Ave.)

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

2 BEDROOM GARAGE APT. including garage and all utilities. \$175.00 per mo. Middle age or retired couple. No children. S. W. Chicago. 238-8477 — 7 p.m. — 9 p.m.

REAL ESTATE

By owner — 2 bedrm. brick expandable. Custom kitchen & bath. Finished bsmt. Gar. Nr. Marquette Pk. Low 30's. No agents. 284-2456

Mums gerai kartu

Bungalow gražioji. Svarus mūras. Dideli kambarai. 2 auto garažas. Marquette Pk. centre. \$23,900.
6 kam. 12 metų modernus mūras, be to, įrengta virtuvė ir kambarys be mėsos. Naujas garažas. Art. parko ir California Ave. Greit galite užti. \$23,900.
Modernas 4 butų mūras. 2 auto mūro garažas. Atskiri nauji šildymai. Centr. air conditioning. Art. Maria High. \$45,000.
1 1/2 aukšto 2-ju butų. 19 metų mūras. 2 auto garažas. Kambarys mūro be mėsos su patogumais. Puikio mėsos pardu. \$23,000.
3 butai — 19 metų mūras ir mūro garažas. Nauji atskiri šildymai, air conditioning, karpiniai įrengta be mėsos. Per mėnesį gaunama viena butų. Art. parko \$45,700.
4 butų mūras. Naujas gas mūras. Nauja elektros. Alumin. langai. \$15,000 pajamų metams. Art. mūro \$71,700.

VALDIS REAL ESTATE

2623 W. 71st St., tel. RE 7-7200

M. A. ŠIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINTŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETIŠKŲ PRASYMAI ir kitoki blaškai

3 butai ir biuro patalpa, 50 p. sklypas, Brighton Pk. Mūr. namas, nebrangus. Reikia skubiai parduoti.

5 butai po 5 kam. Maršins — mediniai, \$1,100 pajamų / mėn. Prašo \$50,000, Marquette Pk.
10 butų mūrinis. Nauji įrenginiai. Labai geros pajamos. Savininko patalpa. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

SIMAITIS, REALTY

2951 W. 63rd St., 436-7878

BUD'S REAL ESTATE

PIRKSI — PARDUOSI — NUOMOSI

ĮVAIRŲ DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRAITIS

4369 Archer Ave., 254-5551

Lemonto, 138th & Archer Ave.

Tel. — 257-5881

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas

Draudimas — Income Tax

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. RACEVIČIUS

6455 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo šildymo sistemų, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447.

MARIJA NORKIENĖ

Vytautas ŽUKAUSKAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai patalpinamas geros rūšies produktai iš Europos šalių.

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

TEL. — WA 5-2787

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir įdėtu naujus pečius. Pildau šilvian talpas alvyvams ir perduru šilv. dujų. Įdėda vandens šildytuvus. Kreiptis —

A. BANYNS — 447-8806

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Planname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

Maloniai jums patarnaus

"ALRON" CORP.

Auto Body Shop

Atliekame visus karoserijos darbus.

2818 W. 48th St., Chicago, Ill.

(Arti California Av.) Tel. 847-5322

Kalbame lietuviškai

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto lieimai ir pilna aprada.

TELEF. — WA 5-3063

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, baldai, maistas, doleriniai

CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI

COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

2501 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629.

3333 So. Halsted Chicago, Ill. 60608.

Tel. WA 5-2737, 254-3320.

V. Valantinas

10 — 20% — 30% pigiau mokėti už apdardą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Chicago, Illinois

Tel. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos

Radijai

Stereo ir oro vėsintuvai

Pardavimas ir taisymas

MIGLINAS TV

2246 W. 69th St. — Tel. 776-1486

REMITE "DRAUGA".

HELP WANTED — MOTERYS

WOMAN WANTED

TO LIVE-IN

Housekeeping, cooking.

Private room. Mt. Prospect, Ill.

Phone — 392-6248

or 392-2333

ISIGYKITE DABAR

Puiki dovana Kalėdų švenčių proga!

Popular Lithuanian

Recipes

PATIKSLINTA IR PAGRAZINTA

LAIMA

Suredagavo

Juozapina Daužvardienė

Slom dienom Draugo spaustuve išleido šestąją laidą šios populiarios v. rimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagražino šią laidą naujais papuošimais.

Tai geriausia dovana namom žmonar marčiom. Daugelis apdovanoja kitataučius supažindinti juos su lietuvišku maistu ir virimui. Ši knyga yra sukelusi daug pasiekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai graži ir jišta ir spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsakykite ją paštu:

DRAUGAS Knygų Skyrius

4545 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Kaina \$3.50. Pridėkite 30 centų

pašto išlaidoms. (Lietuvių gyventojai pridėkite 50 centų mokesčiame ir paštui)

NAUJIEJI 1976

KALENDORIAI

Ateinančių naujų metų kalendoriai bus greitai siunčiami visiems DRAUGO skaitytojams. Jei kai kurie norėtų dar daugiau kalendorių, prašome užėti į administraciją ir prašyti per paštu. Kaina 50 centų asmeniškai pasimant ir 75 centai, jei per paštu prašysite.

Rašykite: DRAUGAS

4545 W. 63rd Street

Chicago, Ill. 60629.</

First Fed. Savings ir Standard Fed. Savings bendrovių susijungimui atžymėti iškilmės. Iš kairės: J. P. Clorus, Justin Mackiewicz, Standard Fed. bendrovės prezidentas, Lombard meras F. Jirsa, Ch. W. Bolinger, A. W. Fenderson, Irena H. Swanson. Iškilmes vyko la priedo 29 d.

SACHMATŲ ŽINIOS

— Nona Gaprindašvili įtikinamai apgynė pasaulio meistrės vardą, įveikusi savo varžovę Nana Aleksandriją 8½-3½. Žymėtina, kad jos abi ne rusės, bet gruzinės iš Tbilisi miesto. Gaprindašvili laimi šachmatų pasaulio meistrės vardą jau ketvirtą kartą.

— Zoninių turnyrų Reykjavike (Islandija) laimėjo Vengrijos didmeistris Ribli, surinkęs 11 taškų o Izraelio didmeistris Libersonas baigė antrą su 10½ taško. Abu kvalifikavosi į kitų metų tarponines varžybas, pralenkę žymius didmeisterius Olafsson (Islandija) — 10½, Parma (Jugoslavija) — 9½ taško ir kitus.

— A. a. estų didmeisterio Paul Kereso vardu Taline pradėjo veigti naujai įkurtas šachmatų klubas. Klubas būstinės gatvę pavadinata taipgi Kereso vardu.

— Odesoje užsibaigė Sovietų Sąjungos — Jugoslavijos komandinės varžybos. Laimėjo sovietai 20-16, vienok iš pavienių geriausiai pasirodė Jugoslavijos didmeisteris Velimirovičius, su rinkęs 4½ taško iš 6 galimų. Iš sovietų geriausiai sužaidė didmeisteris Suetinas, pelnęs 3 taškus iš 5.

— Sovietų zonomės pirmenybės laimėjo keturiose. Iš papildomo turnyro paaiškėjo, kad tarponines varžybas kvalifikavosi didmeisteriai V. Ceškoviš, J. Balašovas ir tarptautinis meistris B. Gulka, Atkrito didmeisteris Savonas.

Kazys Merkis

TARPTAUTINIAI VANDENYS

(Atkelta iš 3 pusl.)

tikrinti svetimus laivus, plaukusius į jų terit. vandenį, sulaukyti ar išvaryti.

Teritoriniai vandenys pajūrių valstybėms teikia galimybę apsaugoti nuo juodosios rinkos ir neteisėtai atvykstančių imigrantų. Tačiau juose negalima trukdant laiviniui apūpinimo vamzdžius ir ryšiams palaikyti laivus.

200 mylių teritoriniai vandenys
Jei viso valstybės, kurių krantus ir salas skalauja tarpt. vandenys, teritorinius vandenius išplėstų iki 200 m., tai tarptautiniai vandenys sumažėtų pusiau.

Prie Turkijos krantų yra daugybė Graikijos salų ir salelių. Išplėtus Turkijai terit. vandenius iki 200 m., jos atsiras jų vandenys. Ir tai dar labiau įtemptų santykius tarp šių valstybių.

Pagaliau neaišku nuo kurio taško 200 mylias pradėti — nuo labiausiai išsikišusio kranto ar kurios kitos vietos. Vien 12 mylių terit. vandenys paliečia 116 pasaulio sasiaurių. Ispanija ir Marokas kiekvienam atveju galėtų uždaryti Gibraltarą kitų valstybių kariniams, prekybiams ir keleiviniams laivams. Indonezija ir Malazija galėtų uždaryti Japonijai, kurios 80 proc. tanklaivių naudojasi sasiauriais tarp šių valstybių.

Ivykusiame Caracas mieste, Venesueloje, valstybių suvažiavime nieko nebuvo nutarta sasiaurių reikalui, taigi dar laukia ilgi svarbiamai rustatyti teritorinių vandenų tvėms.

CHICAGOS ŽINIOS

TIKRINS TAKSIUS

Chicagoje išleistas potvarkis, kad taksams leidimai bus išduodami, tik pirma patikrinus automobilius, ar jie tinkami, ar teisingai juose nuotoliai apskaičiuojami. Tikrins ir kitus viešo vartojimo automobilius, pvz. greitosios pagalbos.

BRANGS NUOMOS

Nuosavybių administravimo didžiosios bendrovės Chicagoje skelbia, kad nuo gegužės mėnesio butų nuomos pabrangs 5-12%.

DIDINS SOLDIER FIELD

Planuojama praveisti Soldier Field stadiono pagerinimus, padidinant jo talpą 20,000 vietų. To būtų pasiekta žemiau nukasant žaidimų vietą. Tokius projektus skelbia Chicago parkų distriktas.

VANDENS GYVIŲ TYRIMAI

Prie Shedd akvariumo Chicagoje atidarytas vandens gyvių tyrimo centras, pavadintas Helen Shedd Keith vardu. Čia yra studentams klasės, laboratorijos, biblioteka, užkandinė.

PATARIMAI PIRKĖJAMS

Ill. prokuroras W. J. Scott pataria vykstantiems prieš šventes pirkti saugotis kišenavagių. Pinigus pataria laikyti vidurinėse kišenėse, nepadėti bus pinigų.

ginės, ant prekystalio, užsimiršus nedėti savo pinigines į maišelį su pirkiniais.

PADEDA RASTI DARBĄ

Ieškantiems tarnybų padeda rasti darbą, neimdama už patarimą atlyginimo, Tri - Faith Employment įstaiga, kuri Chicagoje jau atidarė savo penktą būstinę 1020 So. Wabash.

MUZIEJUS UZSIENIEČIAMS

Mokslų ir pramonės muziejus Chicagoje įveda geresnį patarimą iš užsienio atvykstančiams lankytojams: yra įkalbėti įtaisai, kurie duoda paaiškinimus ispanų, vokiečių, rusų, italų, kinų, japonų ir arabų kalbomis.

SOFERIAI NORI 100 DOL. DAUGIAU

Šoferių unija, kuriai priklauso 450,000 narių, nori atlyginimą padidinti 100 dol. savaitę per trejus metus. Chicago šoferių unija ir Sunkvežiminių vairotojų unija ves derybas dėl atlyginimo atskirai.

DARBININKAI UŽ HOWLETT

Automobilių unijos darbininkai paskelbė, kad rinkimuose į gubernatorių jie remia dabartinį Illinois valstybės sekretorių M. J. Howlett.

A. + A. ALOYZUI PALIULIUI

Australijoje mirus, gilaus skausmo prislėgtą žmoną CESEJ. JORATĖ NAUJALIENE, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Jonas ir Aldona Sandargai
su šeima

A. + A.

BRONISLAVAI PABEDINSKIENEI mirus, nuoširdžiai užjaučiame p. KAZIMIERĄ ir JONĄ bei LEONĄ su šeimomis.

Antanas ir Rita Grinos

A. + A.

DR. ZENONĄ PRUSĄ IR JO ŠEIMĄ, Motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia

Antanas ir Irena Jasiai
Vosylius ir Olga Sakavičiai

JONUI PABEDINSKUI-PANKUI IR JO ŠEIMAI,

Motinai mirus, reiškiamo nuoširdžiausia užuojauta.

Birutė, Antanas ir Antanas, Jr. Čiuriai

GAILESTINGUMO RINKLIAVA

Chicago gailestingumo rinkliavoje jau gauta per 40,700,000 dol. Dar trūksta 1.78 mil. dol. iki siekiamos 42.5 mil. dol. sumos. Surinkta suma bus paskirstyta Chicago labdaros įstaigoms.

KALEDŲ SENIS

Iškilmingas Kaledų Senio atėjimas Chicago bus atšvestas šeštadienį, gruodžio 13 d., 11 v. ryto didžiuliu parodu miesto centre.

KAIP GRAŽINTI MILIONĄ?

Pajamų mokesčių įstaiga nori 9,241 šiaurinės Illinois gyventojui gražinti 1,7 mil. dolerių 1974 m. permokėtų mokesčių, tačiau tie žmonės išsikėlė ir nesuranda mi jų adresai. Piličiai, kurie dar negavo jiems gražintų permokėjimų, gali teirautis mokesčių rinkimo įstaigoj.

POLICIJOS GINKLAI

Chicago policija nuo Naujų Metų pradės naudoti kitos rūšies kulkas: tuščiais smagaliais. Pataikiusios jos susiploja, pavojing-

DRAUGAS pirmadienį, 1975 m. gruodžio m. 15 d.

gesnės piktadariui, labiau apsaugos policininkus nuo pasaulio banditų ginklo.

— Didelis mūsų valdymosi formos pranašumas, kad negali būti išrenkami visi kandidatai.

A. + A. BRONEI PABEDINSKIENEI mirus,

vyrą inžinierių KAZJ PABEDINSKĄ, sūnus JONĄ ir LEONĄ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Liet. Krikšč. Demokratų
Chicago Skyr. Valdyba

Antano Metrikio broliui mirus, mielam p. A. Metrikiui ir muz. O. Metrikienei nuoširdžią užuojautą reiškiam.

Los Angeles Lietuvių
Operetės Ansambliis

P E T K U S MARQUETTE FUNERAL HOME —TEVAS IR SŪNUS—

TRYŠ MODERNISKOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Tel. G.Rovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero Townhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktoriat
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriat
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
TRYŠ MODERNIOS KOPLYCIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

5307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

6348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

8319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

P A D Ė K A

VALERIA RUMŠA

mirė 1975 m. lapkričio 30 d. ir buvo palaidota gruodžio 3 d. Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse Chicagoje.

Reiškiu gilią padėką kunigui Kireliui už maldas koplyčioje, atlaikytas pamaldas bažnyčioje ir kapinėse. O taip pat prelatui Mozertui ir kun. Plankiui už maldas koplyčioje.

Anglijos-Britanijos Liet. klubo pirmininkui D. Palubeckui už jautriais žodžiais pasakytą atsišveikimą ir Tauragės liet. klubo pirmininkui p. Sebastijonui, Lietuvos Dukterų Draugijai, Brighton Par. so Lietuvių Namų savininkų draugijai.

Dėkoju visiems gėlių ir šv. Mišių aukotojams, grabėšams ir man pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu.

Dėkoju solistui p. Braziui už giedojimą bažnyčioje šv. Mišių metu.

Dėkoju visiems giminėms, draugams bei pažįstamiems, taip gausiai dalyvavusiems koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse.

Ypatingai dėkoju Mykolui Kiriejui, p. Zakų ir p. Aukščyčių šeimoms šiuo kritišku momentu mane moraliskai paramėsiems.

Dėkoju laidotuvių direktoriui Petrai Bieliūnei už rūpestingą patarnavimą.

Nuliūdęs vyras PRANAS

PAULINE CHESNA

Gyveno 2305 West 72nd Street, Chicago, Illinois.
Mirė gruodžio 12 d., 1975 m., 2:45 val. popiet, sulaukusi pusės amžiaus.

Gimė Chicago, Illinois.
Pasiliko dideliame nuliūdime dukterė Sylvia Jankauskis, sesuo Emily Dobeck, sesers vaikai: Walter Dobeck ir Irene Steele, ir kiti giminės draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Loyal Order of Moose Lodge No. 44.
Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz kopl., 2424 W. 69th St. Laidotuvės įvyks pirmą, gruodžio 15 d. 11-tą val. ryto iš koplyčios į Šv. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, o po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero Lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė šeima: Dukterė, sesuo ir kiti giminės.
Laidotuvių direktoriai Steponas C. Lack ir Sūnūs — Tel. 737-1213

APLINK MUS

× **Chicagos ir apyl. ateitininkų bendros kūčios prasidės šv. Mišiomis gruodžio 19 d., penktadienį, 7:30 v. Jaunimo centre.** Šv. Mišių metu giesmės pritarės Emil. Pakštaitės vadovaujama ateitininkų kanklininkų grupė.

× **Elena Juciūtė**, buvusi Sibiro kalinė, skautė, Studenčių skaučių dr. vėr narė nepriklausomoje Lietuvoje, atvyks į ASS filisterių sueigą, kuri šaukiama gruodžio mėn. 15 dieną, pirmadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje, ir pasidalins įspūdžiais. Visi kviečiami dalyvauti.

× **Lemonto liuanistinė mokyklą** aplankė sesuo Palmira iš Putnamo, kuri visiems mokiniams papasakojo apie vaikų žurnalo "Eglutės" leidimą bei seselių įvairius darbus. Kitą šeštadienį prof. dr. Jonas Puzinas skaityt paskaitą vyresniesiems mokiniams ir mokytojams apie lietuvių tautos kilmę.

× **Kultūrinės atgaivos** paskaitų ciklas, ruošiamas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Chicagos židinio, vyksta toliau. Sausio 25 d., 1 val. p. p. Jaunimo centre bus paskaita iš psichologijos mokslo srities. Ją skaitys prof. dr. Algis Norvilas. Lietuviškai integrentijai siūloma minėtą dieną skirti šios paskaitos išlausymui.

× **Dr. Kastytis Jucas** vadovauja V Lietuvių tautinių šokių šventės Komunikacijos komitei. Kadangi šia švente bus paminėta ir Amerikos Bicentennial, tikimasi, kad šventėje dalyvaus visos televizijos stotys ir visų įtakingų dienraščių reporteriai.

× **Alvudo kūčios** ruošiamos gruodžio 21 d., sekmadienį, 2 val. po pietų, Lietuvio sodyboje.

× **Mykolas Pušarskis**, gyv. Chicagoje, atvyko į "Draugo" administraciją, įsigyti kalėdinių kortelių, kalėdinių ir kartu paliko 20 dol. spaudos reikalus. Ta proga "Draugui" ir savo draugams linki linksmų švenčių. Už auką nuosirdžiai dėkojame.

× **Vincas Atko - Atkočiūnas**, Dexter, Mich., švenčių proga sveikina visus savo artimuosius ir "Draugą", šia proga skiria jam 10 dol. auką. Labai ačiū.

× **Aukų atsiuntė**, po 4 dol. — Ver. Bakas, J. Tutinas, J. Znotinas; po 3 dol. — A. Skučas, L. Keženis, Irena Šerelienė, Bazaras; po 2 dol. — P. Lengvinas, V. Lazauskas, J. Bartkus, A. Atkočiūnis; 1 dol. — V. Jasmanas. Labai ačiū.

× **Adelė ir Ildefonsas Sadauskai** sveikina Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga visus gimines, draugus ir pažįstamus linkėdami jiems džiaugsmo ir Dievo palaimos. Vietoje sveikinimo atviručių aukoja Lietuvos Dukterų dr. jai 25 dol. (pr.)

× **Marquette Meno galerijoje**, 3215 W. 63 St., galima įsigyti lietuvių dailininkų tapybos darbų. Taip pat čia remuojami paveikslai. Atd. 7 dienas savaitė. Tel. 436-2112. (sk.)

× **Ona Konkulevičienė** ir **Bronius Zabukas**, "Ramunės" delikatesų krautuvės savininkai, 2547 W. 69 St., tel. 925-4254, jau yra pasirodę Kūčių ir šv. Kalėdų stalui aprūpinti gerbiamus klientus visais jų pageidaujamais valgiais. Pasirinkimas labai įvairus. Su užsakymais prašoma nesivėluoti. Čia taip pat veikia gausus valgių restoranas. Atdara kasdien nuo 8 v. r. iki 8 val. vak. Pirmad. uždarėta. (sk.)

× **A. a. Margareta Yakutienė**, Worcester, Mass., motina solisto Kazio Yakučio, mirė praeitą šeštadienį, gruodžio 13 d. namuose. Ji bus laidojama antradienį gruodžio 16 d., iš šv. Kazimiero parapijos.

× **Dr. Elena L. Liatukienė**, Washington, D. C., siųsdama mums šventinius sveikinimus ir 12 dol. auką, rašo: "Nuosirdžiai dėkoju Jums už įdomias išstisus metus siunčiamas, naujienas bei informacijas iš lietuviškojo gyvenimo, kurios kasdieną prabėgina mane ir mano motiną po ilgą darbo dieną". Nuosirdžiai dėkojame.

× **Siandien, gruodžio 15 d., 7:30 val. vak.** Marquette Parko ir kitų apylinkių gyventojai renkasi į specialų susirinkimą Marquette Parko Field House, 67 ir Kedzie Ave., kur bus diskusijos dėl FHA projektų statyti vadinamuosius pigius butus. Chicagos mero atstovas Kenneth Sian padarys pranešimą. Visi kviečiami dalyvauti.

× **Buvęs kariškis kap. A. Ryliškis** savo knygoje "Fragmentai iš praeities miglų" aprašo tragiškus išgyvenimus caristinėje ir komunistinėje Rusijoje ir Lietuvoje. Knyga gaunama "Drauge", 4545 W. 63 St. Chicago, Ill. 60629.

× **Dr. Edmundas ir Aldona Drukečiai**, Dayton, Ohio, šv. Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga nuosirdžiai sveikina savo artimuosius. Vietoje kalėdinių kortelių siunčinėjimo, jie skiria 25 dolerius "Draugui". Nuosirdžiai dėkojame.

× **Raštikis Henrikas**, Melrose Pk., Ill., atsiuntė 10 dol. auką. Ačiū.

× **Petrenėlė Leita**, Philadelphia, Pa., atsiuntė mums gražius švenčių sveikinimus ir 5 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Vacys Petruskas**, Chicago, Ill., Vacys Construction bendrovės savininkas, vienas iš "Draugo" romano premijos mecenatų, atsiuntė 11 dolerių auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Jonas ir Antanina Rejeriai** sveikina visus savo gimines, draugus ir pažįstamus švenčių proga ir vietoje kalėdinių sveikinimų aukoja Lietuvos Dukterų draugijai. (pr.)

× **Sveikinu visus pažįstamus** šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga linkėdami Dievo Palaimos ir sveikatos visiems.

Elzbieta Ekertaitė (pr.)

× **Elena ir Paulius Leonai** iš Miami Beach, Florida, švenčių proga sveikina visus savo pažįstamus, o vietoje kortelių piniginiai parėmė Lietuvos Dukterų draugijai. (pr.)

Lietuvių eglutė Chicagos Mokslo ir pramonės muziejuje ir jos puošėjos Lauren Kentra ir Susanne Radavich-Whelan.

Katalikų Federacijos, Chicagos apskritys, suruoštamie religinės muzikos koncerte giedoja Vyčių choras, vadovaujamas muz. Fausto Strolios.

× **Irena Sankus**, žinoma Chicagos Vyčių veikėja, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 10 dol. auką. Dėkui.

× **Ignatius T. Bartkus**, Chicago, Ill., mus pradžiugino 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× **Kun. A. J. Jaunius**, Chicago, Ill., užsisakė didesnę kiekį kortelių ir atsiuntė 10 dol. auką. Dėkojame.

× **Anelė Lukoševičiūtė**, Grand Rapids, Mich., mūsų dienraščio nuosirdi skaitytoja, artėjančių švenčių proga mums atsiuntė sveikinimus ir auką. Dėkojame.

× **Aleksas Brinas**, Chicago, Ill., švenčių proga mus pasveikino su 10 dolerių auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Gabijos ir Baltijos tautų tėvų komitetas** Detroit, Mich., per šv. Leoną Matveką, paskyrė "Draugui" 20 dol. auką. Dėkojame.

× **Dr. Kazimieras Rimkus**, Chicago, Ill., dėkodamas už kalėdines korteles, atsiuntė 15 dol. auką. Labai ačiū.

× **Pranas Sutkus**, Homewood, dėkodamas už korteles, aukojo 10 dolerių. Ačiū.

× **H. Kojelis**, Dolton, Ill., padėkojo už "Draugo" kalėdinių ir ta proga aukojo 7 dolerius. Dėkui.

× **Dr. F. C. Vinskūnas**, Chicago, Ill., įteikė 10 dol. auką. Ačiū.

× **M. Totoraitis**, Chicago, Ill., savo sveikinimus "Draugui" parėmė 10 dol. auka. Labai ačiū.

× **Juozas Pecziūnas**, Chicago, Ill., mus pradžiugino 10 dolerių auką. ir maloniais sveikinimais. Ačiū.

× **Hamiltono Aleksandro Stulginskio moksleivių at-kų** kuopa atsiuntė "Draugo" redakcijai kalėdinius sveikinimus.

× **Darius Girėno veteranų** posto pagelbinio vieneto susirinkimas įvyks gruodžio 17 d.

IŠ ARTI IR TOLI

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

— **Dail. M. Dobužinskio** kūrinių, dokumentų ir biografinė paroda šiuo metu vyksta Respublikinėje bibliotekoje. Viso eksponuota 100 darbų.

DIDŽ. BRITANIJOS

— **Pobūvis su A. ir J. Jurašais**, Pakeliniu iš Kopenhagos Sacharovo vardo apklausos Aušra ir Jonas Jurašai užsuko į Londoną. Čia jie pasimatė su BBC televizijos ir įvairių teatrų žmonėmis, o taip pat ir su vietos lietuviu. Spalio 26 d. vakare J. ir R. Baubliai, pas kuriuos Jurašai apsisitojo, suruošė labai jaukų susipažinimo pobūvį. Dalyvavo

1975 m. spalio 11-12 d. įvyko Hamiltono Kanados Lietuvių dienų. Hamiltono miesto meras Victor Copps paskelbia "Lietuvių savaitę". LB pirm. L. Skripkute įteikė laiškinį "Hamiltono Lietuvių". Nuotr. Algifoto

× **Ankoms po 5 dolerius** savo dienraštį parėmė: B. Apanavičius, Rochester, V. Grudzys, Euclid, Fredes Palokas, Chicago, Dr. J. Sadauskas, Marion, J. Kanišauskas, Chicago, Kun. Ant. Kardas, New York, A. Lietuvninkas, Chicago. Labai ačiū.

× **Po 5 dolerius aukojo**: R. Gintautas, Caseville, Grasilda Meluvenė, Chicago, Feliksas Sereičikas, Chicago, Ona Kilikauskienė, Chicago, Dr. K. Stupis, Chicago, M. Zizas, Chicago, P. Kalvaitis, Chicago, Sofija Vaicekauskas, Chicago. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Aukų po 5 dol. atsiuntė**: Halina Dilenė, Chicago, M. J. Palubinskai, Chicago, B. Gadeikis, Deptford, Dr. A. Lipskis, La Grange Pk., Marija Gylėnė, Phoenix, Mykolas Biliūnas, Chicago. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

× **Aukų atsiuntė**: 4 dol. — Danutė Cipliauskaitė; po 3 dol. B. Maldeikienė, Z. Petrauskienė. Dėkojame.

× **Aukų po 5 dol. atsiuntė**: Jonas Mezginis, Chicago, Ona Tamulevičienė, Berwyn, J. Kačišauskas, Lemont, P. E., Chicago, Bronius Pranckevičius, Chicago.

Visiems esame labai dėkingi.

daugiau kaip 20 Londono lietuvių. Buvo plačiai išsikalbėta ir pasivašinta. Šiuo metu Aušra jau yra išvykusi atgal į Vokietiją, o Jonas Jurašas toliau apžiūrėjęs Londoną, susitinka su savo profesijos žmonėmis ir lanko teatrus. Lapkričio 2 d. J. Jurašas susitiko su Londono lietuvių Soc. ir Sporto klube. Taip pat numato apsilankyti ir Lietuvių Namuose.

VOKIETIJO

— **Schwetzingene** per Vėlines 8591 LS lietuvių kuopoje buvo atlaikytos pamaldos už mirusius lietuvius. Nuo praeitų Vėlinių čia mirė 3 tautiečiai: B. Cepilis, Br. Bikauskas ir Z. Mikulėnas. Po pamaldų keletas vyrų, vadovaujant kapel. kun. Br. Liubiniui, aplankė kuopos narių kapus Schwetzingeno kapinėse. Jų skaičius čia jau viršėja 10.

— **Kalėdų atostogos** Vasario 16-jos gimnazijoje prasidės gruodžio 20 d. Pamokos prasidės sausio 12 d.

— **Naujas pensininkas**. 8593 LS kuopos vadas maj. Juozas Venckus jau pernai susilaukė pensininko amžiaus, bet buvo paprašytas dar metus palikti tarnyboje, š. m. spalio 29 d. galutinai iš tarnybos pasitraukė. Tą dieną atsiveikinti į kuopos salę sukvietė būrį vyrų. Kuopos nariai pakvietė muziką ir dainininkę, kurie visą vakarą linksmino pokyliautojus. Kuopos vyrų dovana įteikė A. Endrikaitis ir palinkėjo sėkmės ateities gyvenime. Kun. Br. Liubinas priminė visą eilę gražių darbų, kuriuos J. Venckus atliko lietuviškumui, nes Labor Service tarnyboje jis išbuvo apie 30 metų. Atsiveikimo žodį tarė pats suaktyvininkas. J. Venckus nuolatos gyvena St. Ingbert-Rohrbacho mieste, kur yra įsigijęs nuosavą butą.

— **Vasario 16 Gimnazijos** Kuratorijos valdybos rūpesčiu pastatytas gražus granitinis antkapis Romuvoje daugelį metų gyvenusiame ir gimnazijoje dirbusiam ir iki šiol didžiausią sumą jai paaudėjusiam buv. Lietuvos policininkui Antanui Mikalauskui. Prieš Vėlines gražiai sutvarkyti bei papuošti ir kitų Huettendorf kapinėse palaidotų lietuvių kapai, iš viso per 10.

Prie lietuvių kapų grupės kapelionas kalbėjo apie mirtį, jos paslaptingumą ir klasingumą. Ką gyvenimas taip prispaudžia, kad tampa vien kančia, tas mirtose kapinėse išsisi ne vienas tautietis, kurį mirtis išgelbėjo į sutinka kaip gelbėtoją. Ir šį iš bausių kančių. Miršta ir jauni žmonės. Čia yra palaidoti du ne 10 metų nesulaukę lietuviukai. Jaunesnių klasių mokinės paskaitė eilėraščių mirties motyvais: M. Gustaičio, J. Aisčio, M. Vaitkaus, B. Brazdžionio, Putino ir kitų. Protarplis buvo giedamos liet. giesmės.

Spalio mėnesį gimnazijoje lankėsi Juozas Stepanas ir Agutė Stepanienė iš Adelaidės (Aust.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SVEKSNOS DRAUGIJA PAGERBĖ SIBIRO TREMTINĘ ELENĄ JUCIŪTĘ

Gruodžio 7 d. Chicagos Sawings and Loan Ass bendrovės salėje susirinko apie 100 švėksniškių, kurie gražiai pagerbė Sibiro kankinę Eleną Juciūtę, kuriai iš vakaro Jaunimo centre buvo įteikta K. Bielino 3,000 dol. premija. Mokyt. Alicija Rūgytė pradėjo pagerbimo pobūvį, pakviesdama į garbės prezidiumą Eleną Juciūtę. Viešniai prisegė gėlę Lina Miečienė, L. B. Švietimo tarybos pirm. Stasį Rudį, Altos vicepirm. Teodorą Blinstrubą, L. K. S. R. draugijos pirm. kun. K. Kuzminską, Švėksnos draugijos steigėją ir ilgametį darbuotoją Justiną Chiliauską ir E. Juciūtės mokslo dienų draugę mokyt. Stasę Petersonienę. Pobūvį vadovavo mokyt. A. Rūgytė. Ji sveikindama E. Juciūtę dėkojo už parašytą puikų veikalą "Pėdos mirties zonoje", tai yra jos pačios išgyventų kančių tikrovė. Galima sakyti, ji išsakė visos lietuvių tautos kančias, kurias neša mūsų tautiečiai pavergtoje Lietuvoje.

Justinas Chiliauskas pasiūlydavo iškilias švėksniškias: E. Juciūtę parašė veikalą apie tremtinių vargus ir kančias, o A. Rūgytė išleido švėksnos monografiją. T. Blinstrubas pareiškė, kad knyga yra mūsų dvasios atspindys, jis linkėjo laureatėi parašyti ir daugiau knygų apie dvasinį okup. Lietuvos pavergimą. St. Rudys pasiūlydavo, kad E. Juciūtei premija yra teisingai įteikta. Ji mokėjo vaizdžiai išreikšti ne tik savo, bet ir pavergtų lietuvių kančias.

Kun. K. Kuzminskis pareiškė, kad reikia melstis už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, reikšė laureatėi padėką už parašytą knygą. Mokytoja Stasė Petersonienė, Juciūtės mokslo draugė,

trali), taip pat inž. Petkus iš Chicagos.

— **Lenos Valaitytės dovana**. Į žvaigždės slagerių mene iškilus L. Valaitytė neseniai aplankė Vasario 16 gimnaziją ir gyvatini iš tarnybos pasitraukė. Tą dieną atsiveikinti į kuopos salę sukvietė būrį vyrų. Kuopos nariai pakvietė muziką ir dainininkę, kurie visą vakarą linksmino pokyliautojus. Kuopos vyrų dovana įteikė A. Endrikaitis ir palinkėjo sėkmės ateities gyvenime. Kun. Br. Liubinas priminė visą eilę gražių darbų, kuriuos J. Venckus atliko lietuviškumui, nes Labor Service tarnyboje jis išbuvo apie 30 metų. Atsiveikimo žodį tarė pats suaktyvininkas. J. Venckus nuolatos gyvena St. Ingbert-Rohrbacho mieste, kur yra įsigijęs nuosavą butą.

— **Vasario 16 Gimnazijos** Kuratorijos valdybos rūpesčiu pastatytas gražus granitinis antkapis Romuvoje daugelį metų gyvenusiame ir gimnazijoje dirbusiam ir iki šiol didžiausią sumą jai paaudėjusiam buv. Lietuvos policininkui Antanui Mikalauskui. Prieš Vėlines gražiai sutvarkyti bei papuošti ir kitų Huettendorf kapinėse palaidotų lietuvių kapai, iš viso per 10.

Prie lietuvių kapų grupės kapelionas kalbėjo apie mirtį, jos paslaptingumą ir klasingumą. Ką gyvenimas taip prispaudžia, kad tampa vien kančia, tas mirtose kapinėse išsisi ne vienas tautietis, kurį mirtis išgelbėjo į sutinka kaip gelbėtoją. Ir šį iš bausių kančių. Miršta ir jauni žmonės. Čia yra palaidoti du ne 10 metų nesulaukę lietuviukai. Jaunesnių klasių mokinės paskaitė eilėraščių mirties motyvais: M. Gustaičio, J. Aisčio, M. Vaitkaus, B. Brazdžionio, Putino ir kitų. Protarplis buvo giedamos liet. giesmės.

Spalio mėnesį gimnazijoje lankėsi Juozas Stepanas ir Agutė Stepanienė iš Adelaidės (Aust.

abi lankė švėksnos gimnaziją, papasakojo apie laureatės gyvenimo brožius. Jos tėvelis anksčiau mirė, motina liko našlė su trimis mažais vaikais, be to, I-jo karo metu sudegė namai. Nežūrint visų nelaimių, motina išmokslino visus 3 vaikus. Elenutė buvo gabi mokinė. Buvo mokytoja, matematikė, mėgo rašyti, be to ji surašė apie Sovietus 77 anekdotus, kurie išleisti atskira knyga. Kelis kartus buvo prie mirties slenkščio, bet visas nelaimės kantriai pernešė. Amerikoje dirbdama parašė knygą "Pėdos mirties zonoje" ir be to, per 9 metus pasiuntė už 10 tūkstančių dol. siuntinių savo likimo draugams. Tai nepaprasto pasiaukojimo pavyzdys.

Pabaigai St. Petersonienė laureatėi įteikė švėksnos draugijos vardu, Benedikto Mažučio, meno drožinį Gedimino stulpą. Paskutinį žodį tarė pati laureatė, ji pasidžiaugė gausiu švėksniškių subuviu, dėkojo už parodytą nuosirdumą, dovanas, teikusiems paramą esant Bostono ligoninėje ir tarusiems gerą žodį apie jos išleistą knygą. Be to džiaugėsi, kad išsivija yra gyva, jautri ir girdi pavergtųjų šauksmą. Ji pageidavo, kad išsivijos istorikai išleistų Lietuvos istoriją, kurią okupantai klastoja. Mūsų pareiga Lietuvos praeitį nušviesti gražiai ir didingai. Buvo pristatytas K. Bielino testamentą vykdytojas Pijus Venslova ir kiti. Autorė atsivežė Sibiro balnių rankdarbių, piešinių ir nuotraukų parodėlę, kuri patraukė visų dėmesį. Rankdarbiai įdomūs: iš duonos padaryti rožantėliai, kryželiai, iš šiaudų paveikslėliai, piešiniai su iršais. "Visų mūsų širdys trokšta Aušros Vartų Motinėles ir Gedimino kalne plevešuojančios trispalvės" ir gražūs rankdarbiai.

Įdomios nuotraukos prie darbų, kapuose ir laisvalaikio metu. Net ir jaunavedžių nuotrauka, kurie tik ką iš kalėjimo išsilaivinę vedė. Pasibaigus sveikinimo kalboms vyko gausios vaišės. Stalai dekoruoti gražiomis gėlėmis kėlė šventišką nuotaiką. Vaišių metu taip ir sukosi kalbos apie Elenutę ir jos knygą, kurią daugelis įsigijo, o autorė pasirašinėjo autografus.

J. Kaunas

VISI KVIEČIAMI ĮSILUNGTI Į šv. Kalėdų Oktavos metu ruošiamas šv. Mišių

PADEKOS IR PRAŠYMO PAMALDAS,

kurios prasidės gruodžio 25 d. ir baigsis sausio 1 d. Marijonų koplyčioje (prie "Draugo").

Zemiau pridėtas specialių intencijų sąrašas, atžymėkite pagelaujamą ir pasiūlykite mūsų vienuolynui:

MARIAN FATHERS
6336 So. Kilbourn Ave.
Chicago, IL 60629

Noriu dalyvauti Kalėdų Oktavos šv. Mišiose ir maldose ir prašau melstis ir atnašauti šv. Mišias šiomis intencijomis:

☐ Padėka Dievui už 1975 metus	☐ Prašant sveikatos
☐ Padėka Marijai už globą	☐ Prašant ramybės šeimai
☐ Padėka Dievui už ypatingas malones	☐ Prašant Lietuvai laisvės
☐ Už lietuvių Sibire	☐ Prašant tikėjimo laisvės
☐ Už persekiojamus tikinčiuosius Lietuvoje	☐ Prašant atgaminės pagalbos jaunimui
☐ Už vaikus	☐ Prašant pasveikimo nuo alkoholizmo
☐ Ypatinga intencija	
☐ Prašant laimingų 1976 metų	

Vardas, pavardė

Adresas

Oktavai pridedu auką \$